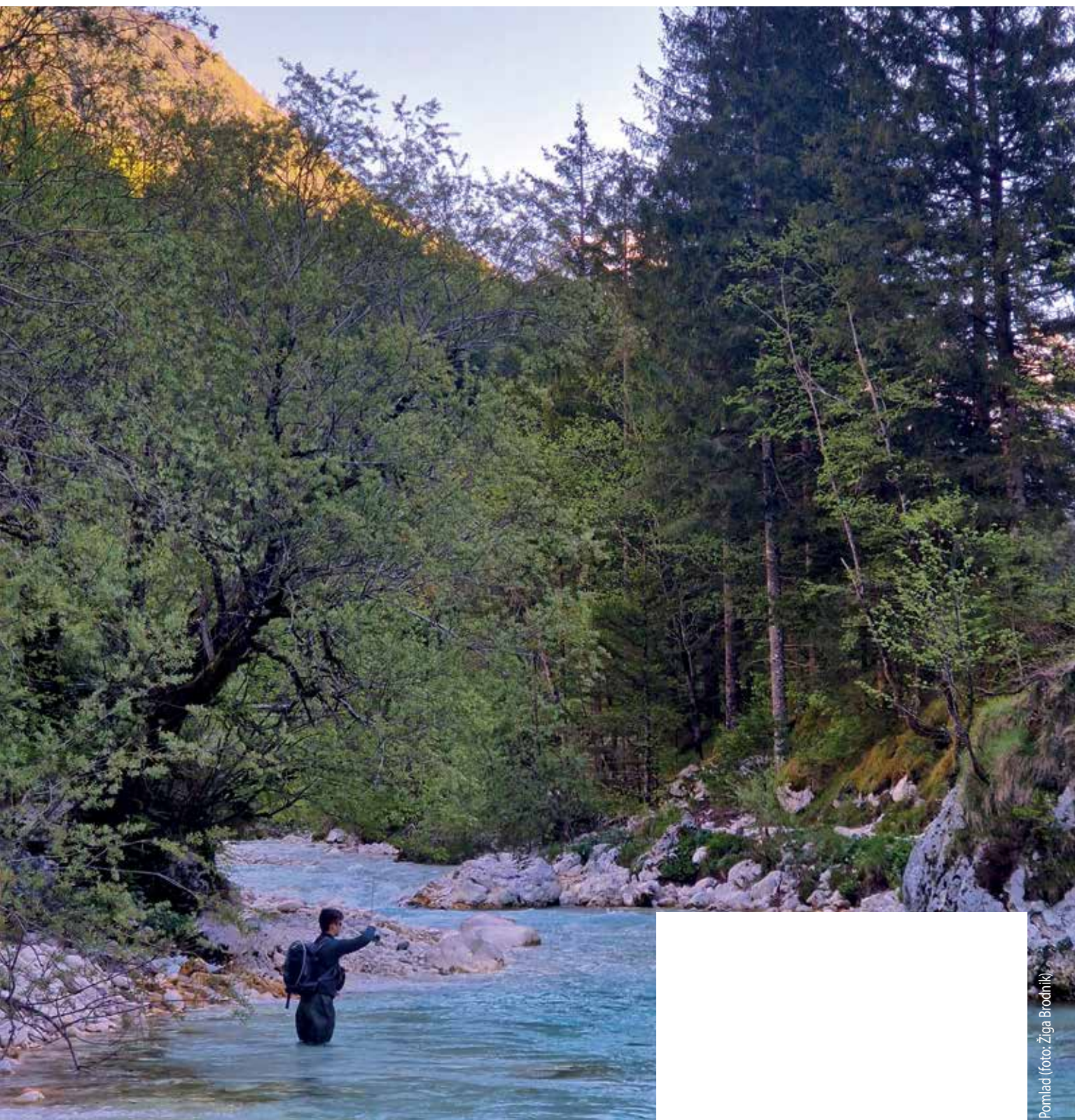

5

Ribič

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

LETO 2025
LETNIK LXXXIV
ISSN 0350-4573

Pomlad (foto: Žiga Brodnik)

ŠČUKIJADA 2025

Ribiška družina Novo mesto s partnerji vabi vse ljubitelje ribolova na lov na ščuko, ki bo

v soboto, 17. maja 2025, na Loki v Novem mestu

KJE – Kuhla Gostišče Loka, Novo mesto

KDAJ - Sobota, 17. maj 2025, ob 8. uri

PARKIRIŠČE – Kuhla Gostišče Loka, Novo mesto

PRIJAVNINA – 20€

DNEVNA RIBIŠKA DOVOLILNICA ujemi&spusti– 15€

RIBOLOV bo potekal med 9. in 13. uro, izključno na način **ujemi&spusti**

INFORMACIJE: e: internet.rdnm@gmail.com; m: 040 72 11 20

Prijavnina vključuje spominsko majico, zajtrk in kosilo ter možnost sodelovanja pri žrebu praktičnih nagrad.

Kategorije:

- najhitreje ujeta ščuka
- najdaljša ščuka (1. mesto, 2. mesto, 3. mesto)

Veselimo se tradicionalnega srečanja ob reki Krki v Novem mestu!

RIBIČ

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

Ribič je z odločbo Ministrstva za kulturo, št. 61510-42/2014/3, izdano 16. 5. 2014, vpisan v razvid medijev pod zaporedno številko 1880.

ISSN 0350-4573
UDK 632

Izdaja

Ribiška zveza Slovenije,
1001 Ljubljana, p. p. 195.

Izhaja vsak prvi teden v mesecu, razen števil 1-2 in 7-8, ki so združene.

Uredništvo in uprava:
Tržaška cesta 134
1000 Ljubljana

Telefon:
uredništvo: (01) 256 12 97
tajništvo: (01) 256 12 94
041 738 849
www.ribiska-zveza.si

NASLOVI ELEKTRONSKE POŠTE
RIBIŠKE ZVEZE SLOVENIJE:

Ribiška zveza Slovenije
info.rzs@ribiska-zveza.si

sekretar RZS
sekretar.rzs@ribiska-zveza.si

tajništvo RZS
tajnistvo.rzs@ribiska-zveza.si

računovodstvo RZS
racunovodstvo.rzs@ribiska-zveza.si

uredništvo glasila Ribič
glasiloribic.rzs@ribiska-zveza.si

Transakcijski račun:
02010-0017838266

UREDNIŠTVO:
Odgovorna urednica:
Nuška Božičnik

UREDNIŠKI ODBOR:
predsednik: Igor Kloboves

člani:
Egon Dolenc,
Vladimir Mikec,
Jure Ušeničnik Schifferstein,
Peter Weibl

ČASOPISNI SVET:
člana:
dr. Jože Ocvirk,
dr. Božidar Voljč

Lektoriranje: Alenka Ličen

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost se od glasila obračunava davek na dodano vrednost.

Naklada: 11.000 izvodov

Priprava za tisk in tisk:
Grafika Soča, d. o. o.

Vsebina

VABILO

Ščukijada 2025

RD Novo mesto 122

AKTUALNO

Načrtovanje upravljanja na področju sladkovodnega ribištva v Sloveniji

Danilo Puklavec, univ. dipl. biol. 124

DELO RZS

Pogumno naprej

Uredništvo 125

PRAVNI KOTIČEK

Oškodninska odgovornost za škodo na ribah

Anže Petrovič, univ. dipl. prav. 127

OHRANIMO NARAVO

Začelo se je (že) pred desetimi leti, ko so v Velki še plavali veliki kleni

Dr. Marjan Toš 130

Vlagati ali ne vlagati ...

Dr. Gorazd Berčič 132

MEDNARODNA PRVENSTVA

Tradicija se nadaljuje

Miran Korošec 135

RIBIŠTVO

Športni ribolov brez uporabe svinca?

Jure Ušeničnik 136

Bukva

Vladimir Mikec 139

Uživanje ob norih napadih klenov

Toni Janežič 141

ZASLUŽIJO SI NAŠO POZORNOST

Vodenje ribiške tekmovalne dejavnosti naj bo primerljivo drugim športom

Jože Šmejc 143

REPORTAŽA

Ko se vse združi v lepo preživet dan

Vladimir Mikec 145

IZ RIBIŠKIH DRUŽIN

Ribiči pomagamo pri prenosu žab čez cestišče

Rajko Zajc 148

Donatorska tekma na ribniku Ojstro

Sebastjan Bedenik 149

Začetek ribolova na postrv v Ilirski Bistrici

Zlatan Kovačević 150

Car mariborskih ribičev

Drago Ornik 151

MLADI RIBIČ

Na otvoritvi sezone pri sosedih

Blaž Dominik 153

MUHARSKI KOTIČEK

Zahtevni muharski revirji - vrnitev k osnovam

Tomaž Modic 156

V SPOMIN

Silvester Hudournik

157

RIBIČI KUHAJO

Prefinjena harmonija okusov – hladno dimljeni file postrvi, mavrahi, testenine, smetana in rukola

Jure Ušeničnik 158

V posameznih prispevkih izražena stališča ne predstavljajo nujno tudi stališč uredništva.

Obvestilo dopisnikom Ribiča

Dopisnike prosimo, da svoje prispevke pošiljajo na e-naslov:
glasiloribic.rzs@ribiska-zveza.si.

Rokovnik za leto 2025:

Ribič št.:	1, 2	3	4	5	6	7, 8	9	10	11	12
Prispevke oddati do	12. 1.	2. 2.	2. 3.	6. 4.	4. 5.	1. 6.	3. 8.	7. 9.	5. 10.	2. 11.

Po sklepu predsedstva RZS z dne 18. oktobra 2003 ne honoriramo:

- pisem bralcev,
- kapitalnih ulovov,
- obvestil,
- poročil o delu strokovnih delovnih teles RZS.

Prispevke bomo objavljali skladno z razpoložljivim prostorom in njihovo aktualnostjo.

Da bi se izognili neobjavam, občasnim dopisnikom svetujemo predhodni posvet z odgovornim urednikom, da bi skladno s programsko zasnovno zagotovili tematsko uravnoteženost vsebine Ribiča.

ELEKTRONSKA OBLIKA GLASILA – uredite jo pri tajniku vaše ribiške družine ali na elektronskem naslovu uredništva: glasiloribic.rzs@ribiska-zveza.si.

Uredništvo

NAČRTOVANJE UPRAVLJANJA NA PODROČJU SLADKOVODNEGA RIBIŠTVA V SLOVENIJI

Sprejetjem Zakona o sladkovodnem ribištvu (ZSRib; Uradni list RS, 61/06) je bil določen trenutno veljaven način upravljanja v sladkovodnem ribištvu v Sloveniji. ZSRib, enako kot predhodni zakon, ureja sladkovodno ribištvo kot upravljanje ribolovnih virov v celinskih vodah, vsebinsko pa povzema tudi Direktivo Sveta 92/43/EGS z dne, 21. maja 1992, o ohranjanju naravnih habitatnih tipov ter prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst, ki v predhodni zakonodaji s področja sladkovodnega ribištva ni bila vključena. Pri pripravi načrtovanja v sladkovodnem ribištvu tako sodelujejo vsi nosilci urejanja prostora, ki morajo slediti ciljem ZSRib, kot so celostno načrtovanje in upravljanje rib na teritorialno zaokroženih območjih; omogočanje trajnostne rabe rib in etike ribolova ter načrtovanje, pospeševanje in nadzor gojitve rib za poribljavanje voda. Navedeni cilji prispevajo k ohranjanju in varovanju naravnih populacij rib, njihove vrstne pestrosti, starostne strukture in številčnosti; varstvu ogroženih ribjih vrst in njihovih združb; preprečevanju vnosa tujerodnih ribjih vrst v celinske vode in njihovega širjenja ter varovanju in ohranjanju narave salmonidnih in ciprinidnih voda.

Z zakonom se načrtovanje izvaja na štirih ravneh, ki temeljijo na prostorskih podlagah. Krovni dokument načrtovanja upravljanja rib je program upravljanja rib, s katerim se določajo dolgoročne usmeritve upravljanja rib na državni ravni za obdobje 12 let. Program pripravi pristojno Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, na predlog ministra pa ga sprejme vlada. V procesu sprejemanja programa se vsebine programa usklajujejo tudi z drugimi sektorji. Programu upravljanja rib so podrejeni načrti ribiškega upravljanja v 12 ribiških območjih, ki jih za obdobje 6 let, na podlagi mnenja ribiških upravljalcev in lokalnih skupnosti, pripravi Zavod za ribištvo Slovenije (v nadaljevanju ZZRS). Tretjo raven predstavljajo ribiškogojitveni načrti (v nadaljevanju RGN), ki so podlaga za ribiško upravljanje v 67 ribiških okoliših. Ribiško upravljanje v posameznih ribiških okoliših upošteva ekološke značilnosti in razširjenost ribjih vrst ali populacij, ki so pomembne za ohranjanje ugodnega stanja rib, ter režime po predpisih o ohranjanju narave in voda, ki bi lahko vplivali na izvajanje RGN. RGN za obdobje 6 let v sodelovanju z ribiškimi družinami pripravi ZZRS. Območne načrte in RGN sprejme minister v soglasju z ministrom, pristojnim za ohranjanje narave, in

ministrom, pristojnim za vode. Zadnjo in najbolj operativno raven ribiškega upravljanja predstavljajo letni programi, ki jih pripravijo ribiške družine (v nadaljevanju RD) na podlagi RGN za vsak posamezen ribiški okoliš. ZZRS programe pregleda in potrdi. RD vsako leto pripravijo tudi letno poročilo o izvajanju letnega programa za preteklo leto ter ga posredujejo ZZRS v potrditev. V skladu s 74. členom ZSRib potrjeni RGN ostanejo v veljavi do sprejetja novih RGN in so osnova za pripravo letnih programov.

Ceprav je bil sam koncept štirinivojskega načrtovanja dobro zamišljen, se je kasneje pri operativni pripravi načrtovalskih dokumentov izkazalo, da je bilo podcenjeno število ljudi in poraba časa, ki je potrebna za pripravo vseh teh dokumentov. Posebej zamudno je usklajevanje teh dokumentov med nosilci urejanja prostora ter izvedba vseh postopkov, vezanih na sprejem vsakega posameznega dokumenta. Krovni dokument Program upravljanja rib v celinskih vodah Republike Slovenije za obdobje do leta 2021 je bil tako sprejet decembra leta 2015. Zaradi poznega sprejetja programa, ki je bil sprejet šele ob koncu prvega šestletnega načrtovalskega obdobja, je ZZRS načrte ribiškega upravljanja v 12 ribiških območjih pripravil za obdobje 2017–2022. Območni načrti so bili sprejeti septembra 2016. Posledično se je ribiško upravljanje v obdobju 2011–2016 izvajalo na podlagi potrjenih RGN za obdobje 2006–2010, katerih veljavnost določa 74. člen ZSRib. S sprejetjem programa upravljanja rib in 12 območnih načrtov ribiškega upravljanja je ZZRS skladno z nadrejenimi načrtovalskimi dokumenti pripravil osnutek RGN za obdobje RGN 2017–2022 ter jih posredoval RD in občinam. Velika večina RD je pri pripravi RGN tvorno sodelovala, v nekaj primerih pa želje po iskanju najboljših možnih kompromisnih rešitev ni bilo. Zaradi številnih različnih naravovarstvenih režimov na celotnem ozemlju Slovenije smo Zavod Republike Slovenije za varstvo narave zaprosili za predhodno usklajevanje vsebin RGN z vsebinami s področja ohranjanja narave. V naslednjem koraku smo Direkciji Republike Slovenije za vode posredovali RGN-je, ki so bili predhodno usklajeni z Zavodom Republike Slovenije za varstvo narave. Usklajevanja z obema inštitucijama so bila zelo dolgotrajna in občasno naporna, vendar nujna zaradi postopka celovite presoje vplivov na okolje, ki se je takrat izvajal na Sektorju za strateško presojo vplivov na okolje na Ministrstvu za okolje in prostor. Zaradi dolgotrajnosti vseh usklajevanj se je sprejem RGN zavlekel do konca načrtovalskega obdobja 2017–2022. V primeru zahteve po izvedbi celovite presoje vpliva kateregakoli RGN na okolje sprejem teh dokumentov do konca leta 2022 ne bi bil mogoč. V takem primeru bi za vse RD, ki ne bi imele potrjenih RGN za obdobje 2017–2022, še vedno veljali RGN za obdobje 2006–2010, zato smo tekom usklajevanja dosegli kompromis s ključnimi deležniki in se tako izognili postopkom okoljske presoje.

Skoraj vsakoletnim spremembam v naravi želijo slediti tudi RD, zato na ZZRS pogosto prejemamo vprašanja glede sprejema novih RGN, v katerih si izvajalci ribiškega upravljanja želijo posodobiti načine upravljanja v ribiških okoliših.

Kot določa področna zakonodaja, mora biti za sprejem novih RGN najprej sprejet program upravljanja rib za obdobje do leta 2033, ki pa je trenutno še v procesu usklajevanj. Temu mora slediti sprejem 12 območnih načrtov in nato priprava in sprejem novih RGN. Glede na dinamiko sprejemanja vseh dosedanjih načrtovalskih dokumentov predvidevamo, da bodo naslednji RGN-ji pripravljeni za 6-letno načrtovalsko obdobje 2029–2034. Do takrat se bo ribiško upravljanje izvajalo na podlagi potrjenih RGN za obdobje 2017–2022. Morebitne manjše spremembe v ribškem upravljanju je sicer možno uvajati v okviru letnih programov RD, vendar samo v primeru, če te spremembe ne bodo vplivale na stanje ribjih populacij.

Danilo Puklavec, univ. dipl. biol.
Zavod za ribištvo Slovenije

Smukanje sulca (foto: Jože Zajc)

POGUMNO NAPREJ

Zadnji četrtek v marcu je že nekaj let namenjen zasedanju skupščine, kjer se sprejmejo pomembni sklepi za prihodnost in kjer ribiške družine dobijo odgovore na vprašanja o težavah, s katerimi se srečujejo. Letošnja skupščina je potekala 27. marca 2025 v Lukovici. Udeležili so se je predstavniki 40 ribiških družin, kar je skoraj dve tretini vseh predstavnikov RD. Med

Plakete Ivana Franketa

Uroš Zgonec, vodja Sektorja za ribištvo pri MKGP

Matevž Podjed, v. d. direktorja Zavoda za ribištvo

Nagovor predsednika RZS

Pohvale vredna udeležba

povabljenimi so bili še Matevž Podjed, v. d. direktorja Zavoda za ribištvo s sodelavci, Uroš Zgonec, vodja Sektorja za ribištvo pri MKGP. Dr. Miroslav Žaberl, predsednik Ribiške zveze, je poročal, da je bilo preteklo leto namenjeno predvsem sanaciji posledic poplav in preprečevanju negativnih učinkov na delovanje ribiških družin. Tukaj je bilo izkazanega veliko razumevanja državnih uradnikov pri reševanju ribiških problemov. Ribiška zveza je najbolj prizadetim ribiškim družinam pomagala tudi finančno. S prizadevanji, da državni uradniki pokažejo večje priznavanje delu in izkušnjam vodstev RD v upravnih postopkih, vezanih na urejanje vodotokov in direktno zadevajo ribji živelj, bodo nadaljevali tudi v prihodnje. Na skupščini so potrdili višino članarine za leto 2026, ki bo ostala nespremenjena, potrdili so predlog Pravilnika o usposabljanju ribiških pripravnikov in opravljanju ribiških izpitov. Nadzorni odbor je poročal, da je zveza delovala preudarno in da niso našli nobene pomanjkljivosti.

Leto 2025 je zelo pomembno leto za Ribiško zvezo Slovenije, saj gosti mednarodni kongres CIPS v Bohinju, kjer bodo predstavniki ribiških organizacij z vsega sveta obravnavali teme s področja

Prejemnik priznanja Metod Pavlica

Prejemnik priznanja Ivan Kumer

Prejemnik priznanja Drago Ornik

Prejemnik priznanja Ferdinand Šmid

ribiških tekmovanj in naravovarstvene tematike. Hkrati bodo izvolili tudi novo vodstvo.

Na koncu je predsednik RZS podelil najvišja priznanja v ribištvu, plakete Ivana Franketa. Priznanje so prejeli:

• Drago Ornik

Drago Ornik je dolgoletni ribiški funkcionar na področju ribiških tekmovanj v lovu rib z umetno muho. Od 2013 do 2022 je bil komisar lige LRM in je skrbel za pravilnost in ažurnost vseh tekmovalnih podatke vseh tekmovanj. Zbral je zbornik tekmovalnih rezultatov Tekmovalno muharjenje v RD Maribor. Od 2011 tudi sam tekmuje, hkrati je bil v mandatu 2022–2027 član tekmovalne podkomisije LRM. Zavzeto je prenašal svoje znanje na mlade ribiče, štiri mandate je bil član komisije RZS za delo z mladimi ribiči. Bil je vodja mladinskih muharskih taborov RZS od 2007 do 2023 in dolgoletni organizator tekem Pokala glasila Ribič. Za svoje delo je v Ribiški družini Maribor prejel številna priznanja.

• Metod Pavlica

Metod Pavlica je član Ribiške družine Litija že od leta 1969. Kar nekaj mandatov je bil predsednik ribiške družine. Prav tako je vodil odškodninsko komisijo, v kateri je še vedno aktiven. Za svoje delo je prejel številna priznanja, ribiška družina ga je imenovala tudi za častnega člana.

• Ivan Kumer

Ivan Kumer je član Ribiške družine Velenje od leta 1990. Štiri mandate je bil član upravnega odbora družine, ribogojen med leti 2004 in 2024, ribiški čuvaj od 1992. Prav tako je opravljal delo sodnika in delegata na tekmah v lovu rib s plovcem od 1992. Izvolili so ga v upravni odbor družine, 2023 je postal tudi častni član družine. Odgovoren je bil za delo na področju ribiškega upravljanja, pripravljali so ribiško-gojitvene načrte in letne programe ribiškega upravljanja za velenjski ribiški okoliš. Svoje delo je ves čas opravljal na visoki strokovni ravni ter v skladu z veljavno zakonodajo in koncesijsko pogodbo.

• Ferdinand Šmid

Ferdinand Šmid je dolgoletni aktivni član RD Železniki, kjer je opravljal različne funkcije. Sedem mandatov je opravljal funkcijo tajnika RD in člana UO RD, en mandat je bil vodja čuvajske službe. Še danes uspešno opravlja funkcijo predsednika ribiške družine. Pomemben je njegov doprinos pri razvoju ribogojstva tako na Selškem kot širše na porečju Sore. Posebej je bil aktiven pri zaščiti ribjih habitatov ob napovedani obsežni poplavi uređitvi Selške Sore. Redno se je udeleževal sestankov ZRD LJ in Conskega odbora Sora.

Uredništvo

ODŠKODNINSKA ODGOVORNOST § ZA ŠKODO NA RIBAH

Uvod

Vsaka ribiška družina se je že kdaj srečala s povzročitvijo škode na ribah, ki ni bila posledica naravnih procesov v okolju oziroma dejavnikov, kot so na primer virusi ali bakterije, ki lahko okužijo ribe. Že hiter pregled z uporabo spletnih brskalnikov bralca usmeri na kopico javno objavljenih prispevkov na temo poginov rib, katerih vzrok je bil v nedopustnem oziroma protipravnem ravnanju človeka. Najpogostejše gre za primere izpustov raznih snovi in kemikalij v vodotoke. Ribiške družine so pomemben deležnik pri izvajanju ukrepov, povezanih s pogini rib. Zakonodaja ribiškimi družinam v takšnih primerih namreč predpisuje številne obveznosti, saj so kot izvajalke ribiškega upravljanja na podlagi sklenjene koncesijske pogodbe dolžne preko ribiškočuvajske službe o poginih rib obveščati pristojne institucije ter ob tem izvajati tudi druge naloge in aktivnosti. Neločljiv del odgovornega ribiškega upravljanja pa je tudi uveljavljanje odškodnine v primeru ugotovitve predpostavk odškodninske odgovornosti povzročitelja pogina rib. V prispevku bodo obravnavana vprašanja, s katerimi se – ob ugotovljeni škodi na ribah, kadar le-ta izvira iz nedopustnega ravnanja povzročitelja škode – neobhodno sreča vodstvo vsake ribiške družine.

Obveznosti ribiških družin ob poginih rib

Pogin rib za ribiške družine kot enega od izvajalcev ribiškega upravljanja pomeni nastanek **številnih obveznosti, ki jih** določa Zakon o sladkovodnem ribištvu (v nadaljevanju: ZSRib) in nato podrobneje Uredba o pravilih ravnanja v zvezi z ukrepanjem ob poginih rib (Uradni list RS, št. 91/09, v nadaljevanju: Uredba). Uvodoma je treba v zvezi z navedenim pojasniti, da so naloge oziroma obveznosti izvajanja ribiškega upravljanja s koncesijo in za ribiški okoliš, s katerim upravljajo, prenesene na ribiške družine. V zvezi z izvajanjem ribiškega upravljanja pa je treba dodati še dodatno pojasnilo, da ribiške družine niso edini izvajalci ribiškega upravljanja v sladkih vodah, saj je na podlagi ZSRib ribiško upravljanje v vodah posebnega pomena, v izvajanju Zavoda za ribištvo Slovenije (peti odstavek 7. člena ZSRib).

Temeljna zakonska obveznost ob zaznavi pogina rib je obveščanje. Kdor opazi pogin rib, mora namreč o tem nemudoma obvestiti center za obveščanje (112). Če je pogin rib opazila ribiška družina, je to ena od nalog ribiškočuvajske službe (61. člen ZSRib). Na podlagi izvedenega obveščanja se aktivirajo tudi ustrezne službe oziroma državni organi. V primeru suma, da je bilo storjeno kaznivo dejanje, pa bo prišlo do vključitve aktivnosti, ki jih izvaja policija, ki v takšnem primeru opravi vzorčenje vode, sedimenta in poginulih rib.

Zakon nadalje za izvajalca ribiškega upravljanja določa obveznost izdelave skice kraja in zapisnika pogina, ki mora vsebovati seštevek in meritve mase poginulih rib, in sicer ločeno po posameznih vrstah. Tako izdelan zapisnik in skico mora izvajalec ribiškega upravljanja v roku 14 dni posredovati Zavodu za ribištvo.

Izvajalec ribiškega upravljanja mora na podlagi ZSRib poskrbeti tudi za ravnanje s poginulimi ribami v skladu z veterinarskimi predpisi.

Podrobnejša pravila ravnanja izvajalca ribiškega upravljanja

so nadalje predpisana še z Uredbo, ki podrobneje definira tudi pogoje, na podlagi katerih postane pogin rib pravno relevantna podlaga za ukrepanje vseh deležnikov. Skladno z 2. členom Uredbe gre pri poginu rib za pogin, ki je občutno višji od običajne stopnje pogina v določenem delu vode v posameznem obdobju. Glede na opisano definicijo pogina rib tako pri povprečnem človeku ne more biti dvoma, da opazuje pojav, ki terja ukrepanje.

Obveščanje o poginu rib je namreč obveznost vsakega posameznika, ki to opazi ali pa samo izve za pogin rib. Center za obveščanje po prejemu obvestila o poginu rib obvesti izvajalca ribiškega upravljanja v posameznem ribiškem okolišu (če ni prijavitelj), ribiško inšpekcijo, pristojno gasilsko enoto in policijo ter druge deležnike, kot je na primer Nacionalni veterinarski inštitut, Inšpekcija pristojna za okolje in naravo. Obveščanje bo seveda odvisno od uvodoma zaznanih okoliščin o vzroku pogina rib.

Po prejemu obvestila o poginu rib pa je izvajalec ribiškega upravljanja dolžan sodelovati pri odkrivanju vzroka pogina rib. Aktivnosti na tem področju obsegajo ugotavljanje dejanskega stanja v zvezi z obsegom in vzrokom pogina rib ter zavarovanje morebitnih dokazov. Pri zavarovanju dokazov bodo aktivnosti lahko poleg predpisanih obveznosti v zvezi z izdelavo skice in zapisnika obsegale tudi izdelavo fotografij ali videoposnetkov pogina rib. Slednje je lahko še posebej dobro dokazno gradivo, saj je objektivno preverljivo in v praksi bolj zanesljivo za ugotavljanje in prikaz dejanskega stanja kot izjave prič.

Izvajalec ribiškega upravljanja je nadalje dolžan v zvezi z opaženim poginom rib ob sumu, da je do pogina rib prišlo, zaradi storitve prekrška takoj obvestiti pristojno inšpekcijo, navesti vsa znana dejstva ter izročiti dokaze, ki jih je pridobil. Izpostaviti gre, da najverjetneje v prvih fazah po opaženem poginu rib še ne bo možno določno ugotoviti, ali gre za prekršek ali pa celo za kaznivo dejanje. Zato bo v primeru zaznave kakršnih koli sumljivih okoliščin – že zaradi zagotovitve skrbnosti ravnanja – ustrezno iz previdnosti obveščati inšpekcijo.

Po ugotovljenem poginu je izvajalec ribiškega upravljanja glede na zmožnosti, ki so vezane na opremljenost in usposobljenost, dolžan sodelovati tudi pri pobiranju poginjenih rib, ki se v nadaljevanju predajo veterinarsko-higienski službi. Izvajalec ribiškega upravljanja pa je v primeru pogina rib v ribiškem okolišu dolžan poleg zgoraj navedenih nalog tudi reševati preživele in ogrožene ribe, če je to še mogoče.

Poginjene ribe je izvajalec ribiškega upravljanja dolžan po vrstah in velikosti prešteti ter stehtati oziroma izdelati oceno števila in teže poginjenih rib po vrstah in velikosti, če se vseh poginjenih rib ne da pobrati (npr. jih odnese voda ali pa so na nedostopnih mestih). Tako ugotovljene podatke mora izvajalec ribiškega upravljanja vključiti v zapisnik o poginu rib, ki mora poleg skice kraja vsebovati še navedbo kraja in časa pogina. Obrazec za izdelavo zapisnika in prijavo Zavodu za ribištvo je mogoče najti v prilogi Uredbe.

Odškodninska odgovornost po Zakonu o sladkovodnem ribištvu

57. člen Zakona o sladkovodnem ribištvu glede povzročitve škode na ribah in odgovornosti za škodo na ribah napotuje na

subsidiarno uporabo določb Obligacijskega zakonika (Uradni list RS, št. 83/01, s spremembami, OZ). To pomeni, da se za vprašanja glede odškodninske odgovornosti, ki jih ZSRib ne ureja, uporabljajo splošna pravila odškodninske odgovornosti, kot so določena v Obligacijskem zakoniku.

ZSRib v 58. členu določa, da je izvajalec ribiškega upravljanja tisti, ki je upravičenec do odškodnine za škodo na ribah, kadar je le-ta povzročena zaradi zastrupljanja, onesnaževanja oziroma čezmernega obremenjevanja voda in nezakonitega poseganja v vode.

Z zakonom pa je določen tudi način določitve višine odškodnine, in sicer se slednja na podlagi 59. člena ZSRib določi ob upoštevanju načela povrnitve stroškov in zmanjšanja prihodkov, ki vključuje najmanj vrednost poginulih rib po odškodninskem ceniku (ki ga predpiše minister) in stroške izvajalca ribiškega upravljanja, stroške strokovne organizacije in izvedencev v zvezi s sanacijo in izračunom odškodnine, stroške za poribljavanje, stroške za vzpostavitev prvotnega stanja voda in stroške za spremembo ribiško-gojitvenega načrta in letnega programa. Ugotoviti je mogoče, da je tako oblikovan način določitve višine odškodnine skladen tudi z namenom instituta odškodnine, ki ni v doseganju kaznovalne funkcije, temveč je v dolžnosti vzpostavitve stanja, ki je bilo, preden je škoda nastala.

Glede na navedeno lahko povzamemo, da ZSRib glede odškodninske odgovornosti za škodo na ribah, kadar je ta povzročena z zgoraj navedenimi nedopustnimi ravnanji, določa upravičenca do odškodnine ter kriterije oziroma matematično formulo za določitev višine odškodnine. Odškodnina se torej mora izračunati na podlagi vrednosti poginulih rib po odškodninskem ceniku, ki ga predpiše minister¹, in stroškov, povezanih z odpravo posledic pogina rib. Glede preostalih vprašanj odškodninske odgovornosti, kar vključuje vprašanja zapadlosti ter predpostavk odškodninske odgovornosti, pa veljajo in se uporabljajo splošna pravila civilne odškodninske odgovornosti.

Predpostavke odškodninske odgovornosti

Civilna odškodninska odgovornost, kot jo ureja Obligacijski zakonik, se po temelju izvora deli na dva dela, in sicer poznamo poslovno in neposlovno oziroma deliktno odškodninsko odgovornost. Prva nastane zaradi kršitve pogodbe, kar predstavlja nedopustno oziroma protipravno ravnanje ene pogodbenice stranke, zaradi česar je slednja za tako povzročeno škodo odgovorna. Druga pa nastane zaradi povzročitve škode z nedopustnim ravnanjem povzročitelja in je urejena v določbah od 131 do 189. člena OZ.²

Odgovornost za škodo na ribah, ki je povzročena zaradi zastrupljanja, onesnaževanja oziroma čezmernega obremenjevanja voda in nezakonitega poseganja v vode bo nedvomno spadala v drugo kategorijo, tj. v deliktno oziroma neposlovno odškodninsko odgovornost, saj pri navedenih ravnanjih ne gre za kršitev pogodbenega razmerja v razmerju do izvajalca ribiškega upravljanja.

Deliktna odškodninska odgovornost nastane zaradi škode, ki jo nekdo povzroči drugemu. Prvi odstavek 131. člena OZ namreč določa, da je v primeru, ko nekdo drugemu povzroči škodo, le-to dolžan povrniti, če ne dokaže, da je škoda nastala brez njegove krivde. Pri tej obliki odškodninske odgovornosti gre za kršitev temeljnega načela obligacijskega prava, in sicer splošne prepovedi povzročitve škode, po kateri se je vsakdo dolžan vzdržati ravnanja, s katerim bi utegnil drugemu povzročiti škodo (10. člen OZ). Za škodo bo torej povzročitelj odgovarjal, kadar bo ravnal s kakšno od oblik krivde, tj. z naklepom ali iz

malomarnosti. V primeru stvari ali dejavnosti, iz katerih izvira večja škodna nevarnost za okolico, pa se odgovarja ne glede na krivdo – govorimo lahko tudi o objektivni odškodninski odgovornosti (2. odstavek 131. člena OZ). Slednja najverjetneje ne bo prišla v poštev pri uveljavljanju odškodnine za škodo na ribah, ni pa to v celoti nemogoče. Teoretično si je mogoče zamisliti primer upravljanja s tovornim vozilom, npr. cisterno z nevarno snovjo (motorna vozila štejejo za nevarne stvari), ki bi se pri tem prevrnilo v reko in povzročilo veliko onesnaženje.

Povzeti je mogoče, da morajo biti na podlagi 131. člena OZ za deliktno odškodninsko odgovornost izpolnjene naslednje predpostavke: nedopustno ravnanje, nastanek škode, vzročna zveza med nedopustnim ravnanjem in nastalo škodo ter odgovornost povzročitelja škode (razen kadar gre za objektivno odgovornost – odgovornost ne glede na krivdo). Vsi navedeni elementi so predmet dokazovanja v primeru sodnega postopka oziroma vložitve tožbe z zahtevkom po plačilu odškodnine.

Za pravilno razumevanje odškodninske odgovornosti pa je treba razumeti tudi pojem škode. Na podlagi 132. člena OZ se škoda kaže kot zmanjšanje premoženja, govorimo tudi o navadni škodi ali preprečitve povečanja premoženja, povedano drugače – govorimo o izgubljenem dobičku. Poleg navedenih oblik poznamo tudi druge oblike pravno priznane škode, za katere je mogoče zahtevati povrnitev škode (npr. povzročitev telesnih ali duševnih bolečin ali strahu), vendar ne pridejo v poštev v primeru pogina rib.

Uveljavljanje odškodnine od povzročitelja

Glede na zgoraj navedene predpostavke odškodninske odgovornosti bo odkritje povzročitelja pogina rib prvi predpogoj za uspešno uveljavljanje odškodnine. Zgolj tako bo namreč mogoče ugotavljati in dokazovati tudi ostale predpostavke za odškodninsko odgovornost. Prav tako bo zgolj zoper odkritega povzročitelja pogina rib mogoče nasloviti predpravdni zahtevek za plačilo odškodnine oziroma s tožbo zahtevati povrnitev škode.

Dejavnosti izvajalca ribiškega upravljanja takoj na začetku zaznave pogina rib, ko je še mogoče ugotoviti vir zastrupljanja, onesnaževanja oziroma nezakonitega poseganja v vode, bodo zato za uspešnost uveljavljanja odškodnine bistvenega pomena. Kot dokaz na sodišču se namreč poleg zapisnika in skice, ki ju je treba izdelati, lahko uporabijo tudi fotografije oziroma videoposnetki pogina rib, pa tudi izjave prič, ugotovitve izvedencev ihtiološke stroke itd. Pomembno dokazno okoliščino lahko predstavlja tudi sprememba ribiško-gojitvenega načrta oziroma bistvena sprememba izvajanja ribiškega upravljanja v ribiškem okolišju, saj le-ta brez povzročitve velikega pogina rib ne bi bila potrebna. Vse navedeno pa je lahko bistvenega pomena za uspešnost zahtevka za plačilo odškodnine, saj bo namreč poleg identitete povzročitelja potrebno dokazati tudi povezavo oziroma vzročno zvezo med nedopustnim ravnanjem in nastalo škodo. Dodati je treba, da je tudi višina nastale škode predmet dokazovanja.

Vse navedene predpostavke odškodninske odgovornosti mora namreč na podlagi pravil pravnega postopka v sodnem sporu zatrjevati in dokazati izvajalec ribiškega upravljanja, ki je upravičenec do povračila škode in bo zato v sodnem sporu nastopal kot tožnik. Toženec (povzročitelj škode) pa mora dokazati, da je škoda nastala brez njegove krivde, če se želi razbremeniti odgovornosti.

V praksi uveljavljanje odškodnine od povzročitelja običajno poteka najprej neformalno oziroma izvensodno, in sicer tako, da oškodovanec na povzročitelja škode naslovi dopis z zahtevo po povrnitvi denarne odškodnine, ki jo opredeli. V takšnem dopisu so običajno v grobem opisane predpostavke odškodninske odgovornosti povzročitelja, predvsem pa je že opredeljena tudi višina odškodnine, ki jo oškodovanec

¹ Pravilnik o odškodninskem ceniku za povračilo škode na ribah (Uradni list RS, št. 110/08).

² Glej tudi Pravosodni bilten (PB), št. 1/2017, str. 101.

zahteva. Pri oblikovanju takšnega predpravnega zahtevka bo izvajalec ribiškega upravljanja lahko že uporabil formulo za izračun višine odškodnine, in sicer bo lahko navedel količine in vrednost poginulih rib po odškodninskem ceniku, vključil pa bo lahko tudi že opredelitev stroškov, ki so mu nastali v zvezi z aktivnostmi, ki so bile potrebne za sanacijo pogina rib ter stroške, ki so oziroma bodo še nastali za vzpostavitev prvotnega stanja voda. Če je takšen zahtevek dobro utemeljen, v praksi niso redki primeri, ko se povzročitelj škode in oškodovanec z vzajemnim popuščanjem sporazumeta za izvensodno rešitev potencialnega spora, v okviru katerega dosežeta dogovor o plačilu odškodnine. V tem primeru imata obe potencialni stranki sodnega spora določene prednosti. Za oškodovanca je to zagotovo hitreje prejeta odškodnina, saj so sodni spori lahko dolgotrajni, za povzročitelja škode pa skrajšanje postopka povrnitve škode pomeni tudi manjše stroške, saj med drugim od neplačane odškodnine tečejo tudi zakonske zamudne obresti, ki v času objave tega članka znašajo 11,15 %. Obe stranki spora pa s sporazumno rešitvijo odpravita tudi negotovost njihovega pravnega razmerja.

V kolikor pa sklenitev izvensodne poravnave oziroma dogovora ni mogoča, izvajalcu ribiškega upravljanja ne bo preostalo drugega, kot da od povzročitelja škode s tožbo zahteva povrnitev škode in s tem sproži sodni postopek.

Nekateri primeri povzročitve škode na ribah v sodni praksi

Ob pregledu sodne prakse slovenskih sodišč lahko najdemo nekaj primerov povzročitve škode na ribah, kjer je bilo ugotovljeno in dokazano nedopustno oziroma protipravno ravnanje povzročitelja, ki je bilo podlaga za ugotovitev odškodninske odgovornosti. Med obravnavanimi primeri lahko najdemo pogin rib, ki je bil povzročen z onesnaženjem, gradbenimi posegi, pa tudi spremembo vodotoka s strani hidroelektrarne.

Iz sodbe Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, opr. št. II Ips 116/2016, tako izhaja, da spreminjanje pretokov vode v stari strugi Drave na način, ki je bil glede na posledice, ki so se kazale v presušitvi dela struge v nasprotju z dogovorjenim, ki bi moral zagotavljati stabilno okolje za drstenje rib, pomeni protipravno ravnanje. Tožeča stranka je v obravnavanem primeru s tožbo zahtevala, da ji mora tožena stranka plačati 326.946,44 EUR odškodnine z zakonskimi zamudnimi obrestmi, pri tem pa je trdila, da je prišlo v času od 14. do 18. aprila 2013 do pomora ribje populacije v reki Dravi zaradi delovanja hidroenergetskega sistema tožene stranke. Tožena stranka se je v predmetnem sporu želela razbremeniti odgovornosti, vendar ni uspela dokazati, da bi naravni pogoji terjali odstop od dogovora, ki ga je tožena stranka spoštovala dve desetletji. Pogin rib v obravnavanem primeru je bil namreč povzročen s prehitrim nihanjem nivoja gladine vode, kljub temu da je izvajalka ribiškega upravljanja opozarjala toženo stranko, da v času drstenja rib ne sme prihajati do prevelikih pretokov in nihanj vodostajev. Iz navedene sodbe izhajajo tudi ugotovitve o izračunu višine zahtevane odškodnine. Višina škode v obravnavanem primeru je bila namreč izračunana na podlagi vrednosti poginulih rib, stroškov dežurstva, reševanja in zbiranja mrtvih rib in stroškov izvedenca. Pomembna je tudi ugotovitev, da se tožena stranka ni uspela razbremeniti odgovornosti, ker je bil pomor rib in iker zanj objektivno predvidljiv. Ugotovljeno je bilo namreč, da se ob sklenjenem in več kot dve desetletji spoštovanem dogovoru o ravnanju tožene stranke v času drstenja rib in ob obvestilu, da je ta čas nastopil, ni mogla sklicevati na nepredvidljivost negativne posledice, ki je izvirala iz njenega ravnanja.

Iz sodbe Višjega sodišča v Celju, opr. št. Cp 549/2018, pa izhaja, da je tožena stranka odgovorna za škodo, ki je tožeči

stranki nastala zaradi gradbenih posegov, saj je z obsežnimi posegi v strugo reke povzročila škodo, ki je obsegala ne le pogin rib, ampak tudi uničenje vodnega življa.

Iz sodbe Višjega sodišča v Ljubljani, opr. št. I Cpg 846/2001, nadalje izhaja, da je brezpredmetno, kateri tehnični proces, dogodek ali opustitev je neposredno povzročil izliv bele tekočine v potok, ker je bila povzročitev onesnaženja vodotoka s strani tožene stranke dokazana. Za odločitev v tem postopku ni bilo pomembno, ali je prišlo do izlitja kljub čistilni napravi ali morda po kakšni drugi poti mimo čistilne naprave, saj bi tožena stranka morala poskrbeti, da do izliva sploh ne bi prišlo.

Iz sodbe Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, opr. št. II Ips 557/2008, pa izhaja, da je za ugotovitev, da je izkazano toženčevo nedopustno ravnanje in vzročna zveza med njegovim ravnanjem in povzročeno škodo, ob ugotovitvi, da je bila količina amoniaka v potoku pod kanalom, ki je tekkel pod toženčevo hišo bistveno prekoračena, zadoščala ugotovitev izvedenca, ki je le dopuščal možnost pronicanja gnojevke s toženčeve farne in je toženca tudi štel med enega od povzročiteljev onesnaženja.

Sklepno

V primeru povzročitve škode na ribah so ribiške družine kot izvajalke ribiškega upravljanja poleg izvajanja nalog in aktivnosti ob poginih rib upravičene zahtevati pravično odškodnino od povzročiteljev onesnaženja, zastrupljanja, čezmernega obremenjevanja voda in nezakonitih posegov v vode. Vsak uspešen zahtevek za plačilo pravične odškodnine pa bo glede na vse navedeno moral temeljiti na objektivno ugotovljenih in preverljivih dejstvih, ki jih bo možno dokazati tudi v sodnem postopku. Iz navedenih razlogov je že v začetnih fazah ugotovitve pogina rib bistvena skrbnost in aktivnost ter iznajdljivost ribiške družine pri sestavljanju zapisnika o poginu rib, izdelavi fotografij in videoposnetkov onesnaženja in pogina rib. Prav tako je za kasnejše uveljavljanje odškodnine izrednega pomena tudi skrbno beleženje vseh stroškov, ki so nastali z odpravo posledic pogina rib, vključno z ustreznimi hrambo računov za blago, storitve ter ostale dokumentacije. Zgolj na tej podlagi bo namreč mogoče od povzročitelja utemeljeno zahtevati povrnitev škode, ki mora biti tudi izračunana skladno s pravili, ki jih določa Zakon o sladkovodnem ribištvi. Pri sodnem uveljavljanju odškodnine namreč pridejo v poštev vsa pravila pravnega postopka, med drugim tudi pravila o trditvenem in dokaznem bremenu, saj je treba navedbe, ki utemeljujejo zahtevek tudi ustrezno dokazati. Poudariti gre, da je tudi povzročitev škode eden od načinov nastanka obligacijskega razmerja. Temeljna dolžnost udeležencev obligacijskih razmerij pa je tudi ta, da si morajo vsi udeleženci v obligacijskem razmerju prizadevati spore reševati na miren način.

Anže Petrovič, univ. dipl. prav.

Literatura

Zakon o sladkovodnem ribištvi (Uradni list RS, št. 61/06, ZSRib)

Obligacijski zakonik (Uradni list RS, št. 83/01 z dne 25. 10. 2001, s spremembami, OZ)

Uredba o pravilih ravnanja v zvezi z ukrepanjem ob poginih rib (Uradni list RS, št. 91/09)

Pravilnik o odškodninskem ceniku za povračilo škode na ribah (Uradni list RS, št. 110/08)

Pravosodni bilten (PB), št. 1/2017, str. 101

Sodbi Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, opr. št. II Ips 116/2016 in II Ips 557/2008

Sodba Višjega sodišča v Celju, opr. št. Cp 549/2018

Sodba Višjega sodišča v Ljubljani, opr. št. I Cpg 846/2001

Radehova, RD Lendava (foto: arhiv RZS)

PO SLEDEH ONESNAŽENJA REKE VELKE

ZAČELO SE JE (ŽE) PRED DESETIMI LETI, KO SO V VELKI ŠE PLAVALI VELIKI KLENI

V lenarški RD Pesnica ne skrivajo nezadovoljstva zaradi neučinkovitega ukrepanja pristojnih ustanov, a so hkrati veseli, da se je v javnosti vnovič slišal tudi njihov glasni in kritični glas.

Vodstvo RD Pesnica Lenart in nekateri odločni ribiški naravovarstveniki so po januarskem in februarjem onesnaženju reke Velke pred Lenartom javno argumentirano opozorili na hude posledice tega onesnaževanja, ki ima zelo dolgo brado. »Začelo se je namreč že pred več kot desetimi leti,« nam je posebej za Ribiča med drugim povedal Slavko Vedernjak, dolgoletni ribič in predsednik komisije za varstvo okolja pri RD Pesnica Lenart. Ima izjemno bogat arhiv o tem dogajanju in se kljub temu rad z nostalgijo spominja na čase, ko so v Velki plavali tudi 2-kilogramski kleni in celo postrvi. Iz leta v leto jih je bilo manj, zato pa toliko več primerov onesnaženja vodotoka s fekalijami in v zadnjem obdobju z gospodinjskim odpadnim oljem, maščobami, fekalijami in boveda tudi z motornim okoljem. Danes je Velka povsem mrtva reka, zaskrbljeno opozarja Slavko. In hkrati dodaja, da je ribičem k sreči še pravi čas uspelo rešiti Globovnico.

Zadnje poginule ribe iz Velke leta 2024 (foto David Kos)

Onesnaženje iztoka Velke iz Trojiškega jezera 19. januarja letos (foto Slavko Vedernjak).

Po dveh onesnaženjih januarja in februarja letos ter po sanaciji dotrajane kanalizacije je zdaj Velka pri Uniorju spet čista, toda brez življenja v njej (foto Marjan Toš).

velike količine človeških iztrebkov. Nesrečne ribe so zaradi enormnih količin nesnage dobesedno hlastale za zrakom in druga za drugo poginjale. Ribiči so vse dokumentirali ter obvestili pristojne službe in ustanove. Ribe so dnevno poginjale in kmalu je postala Velka mrtva voda. Brez rib in drugega vodnega življa.

In zdaj še beseda dve o posledicah januarskega izlitja gospodinjskih olj in maščob v Velko. Vodni tok jih je odnesel v Trojiško jezero, ki je s tem dobilo lepo »porcijo« škodljivih odpadkov. Te je nato voda nosila po jezerski gladini do izliva jezera v Velko pod jezerskim nasipom. Ribiči so to k sreči dokumentirali in Branko Vukan, predsednik RD Pesnica, je bil ravno zaradi tega toliko bolj zaskrbljen. Odločno se je postavil v bran ribiških interesov in ribiči so dobili veliko podporo med naravovarstveniki in med ljudmi nasploh. Epiloga letošnjih dveh onesnaženj še vedno ni, čeprav so tudi strokovnjaki VGP Drava ugotovili, da je Velko najprej onesnažilo odpadno gospodinjsko olje z maščobami, nato pa še fekalije zaradi dotrajane kanalizacije od Oljarne Petovar do sifonov pri tovarni Unior. Točno se ve, kateri gostinski obrat je puščal olje in maščobe, a zgodilo se je mu ni še nič. In se najbrž tudi ne bo, menijo dobro obveščeni pri Lenartu. Je pa k sreči Občina Lenart takoj poskrbela za sanacijo dotrajane kanalizacije na omenjenem območju. Velka pri Uniorju je zdaj čista in tudi njen levi krak proti Trojiškemu jezeru teče čist. Če ne bi bilo ribičev in če ne bi odreagirala javnost z naravovarstveniki, se najbrž ne bi zgodilo nič od tega. Zato si ta zgodba zasluži tudi medijsko podporo v Ribiču. V lokalnih medijih se je glas ribičev slišal.

Življenja v Velki torej ni več, kar je velika škoda. Pred leti je bil vodotok nad Lenartom še ohranjen v prvotnem stanju z meandri, tolmoni in obsežno vegetacijo. Žal je ob gradnji kolesarske poti od Lenarta proti Sv. Ani bil uničen največji tolmun Velke pri mostu v Zg. Žerjavcih. Srednji del vodotoka, ki teče tik pod mestom in med industrijsko cono, je bil pred desetletjem še poln življenja, saj so v njem plavali kapitalni krapi s postrvmi vred. Potem je bilo vodnega življa vse manj. Vse oči so zdaj uperjene v Centralno čistilno napravo v Čreti, ki daje nekaj upanja tudi ribičem. Ti imajo v Slovenskih goricah kot ljubitelji narave visoko ekološko zavest. Enako tudi nekateri izpostavljeni ekologi, katerih glas pa se često ne sliši dovolj, zato ni odveč mnenje enega od njih, da posamezniki ne predstavljajo veliko, povezani in enotni ribiči pa skupaj lahko vplivajo na izboljšanje razmer v okolju in pri tem tesneje sodelujejo z mediji ter preko njih tudi z vse bolj kritično javnostjo.

Dr. Marjan Toš

»Zadnji (dokončni) pogin rib v Velki je bil 23. julija lani in od takrat življenja v vodi ni več, vzrok je bil izlitje fekalij. Vse imam dokumentirano, mrtve ribe, točko izlitja, seznanili smo občino Lenart, nakazali težave, zahtevali pregled kanalizacije s kamero ... Odgovor občine je bil, da je zadeva sanirana in problema ni več – to je bilo le za naivne. Bober se je pametno že prej odselil, pes, ki je po pomoti skočil v onesnaženo vodo, pa je dobil gnojne mehurje,« je v zvezi z onesnaževanjem Velke povedal ribiški ekolog in naravovarstvenik Slavko Vedernjak iz Radehove. Prvo večje onesnaženje se je zgodilo 12. julija lani, ko je nanj opozoril ribič Tomo Kukec. Na kraju dogodka so to videli in dokumentirali še: David Kos, gospodar RD Pesnica, ter ribiča Boris Vogrin in Gregor Jaušovec. Voda je zaudarjala, med poginulimi ribam je prevladoval drobiž (zelenika, rdečeperka, rdečeočka), veliko je bilo klenov do 20 cm, nekaj ploščičev in celo en smuč. To je bil začetek katastrofe, ki je dokončno opravila svoje 23. julija lani. Takrat so se v vodi pojavile fekalije in na vodni gladini so plavale

**TRGOVINA
Z RIBIŠKO OPREMO**

**Sport
DANILO**

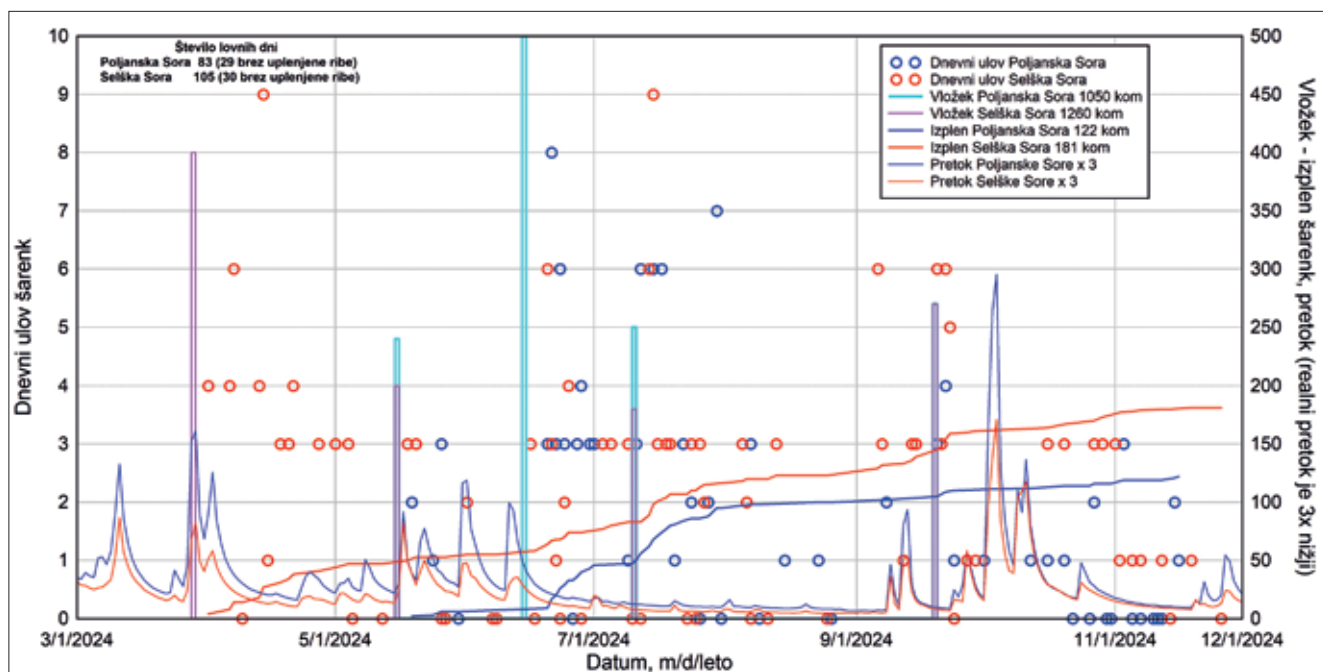
Danilo Bižal s.p., Smladniška 32, 4000 KRANJ
Tel., fax.: 04/232-50-50, 041 643-194
E-mail: sport.danilo@siol.net Spletna stran: <http://www.sport-danilo.si>

VLAGATI ALI NE VLAGATI ...

... se po hamletovsko sprašujejo mnogi gospodarji ribiških družin, saj le minimalen del ribjega vložka, tako komercialnega kot gojitvenega, izpolni svoj namen. Tudi člani RD Sora se sprašujejo, kam gredo vse vložene šarenke, saj je njihov izplen pod pričakovanji. Da bi preveril resničnost trditev „kavč gospodarjev“ o tem, da se premalo vlaga in vložene ribe ulovijo le tisti, ki jih vlagajo (oziroma poznajo vlagatelje) in to le par dni po vložku, sem za občni zbor pripravil statistični pregled, ki je predstavljen na sliki 1. Na dan vlaganja so vsi člani RD obveščeni o vložku preko SMS-sporočila, zato bi pričakovali, da bo v naslednjih dneh povečano število ribičev za vodo, pa, kot je iz nadaljnje analize razvidno, ni tako.

Na sliki 1 so predstavljeni podatki za Poljansko Soro v odtenkih modre barve in Selško Soro v odtenkih rdeče barve. Pokončne črte predstavljajo število vloženih rib na določen dan, simboli število ujetih rib na določen dan, debelejši črti kumulativno število ujetih rib v posameznem revirju in tanjši črti pretoka obeh Sor. Iz predstavljenega povzetka ribolovne statistike je razvidno, da niso uspešni ribolovni dnevi skoncentrirani le na krajše obdobje po vložku šarenk, pač pa je ulov sorazmerno dober skozi vse leto, če je le vodostaj primeren. Zanimiva je analiza ribolova po tretjem vlaganju, ki je bilo po spletu okoliščin lahko izvedeno le za Poljansko Soro (zapore ceste zaradi prireditve Tek štirih mostov v Škofji Loki), česar pa člani niso vedeli. Podatki kažejo, da ni bistvene razlike med številom uplenjenih rib v obeh revirjih, iz česar lahko povzamemo, da ribe so, samo treba jih je iti loviti. Na sliki 2 so predstavljeni rezultati muharjenja posameznih članov RD Sora v Poljanski in Selški Sori v letu 2024. Podatki v sliki podajajo datum ribolova in število uplenjenih šarenk v Poljanski Sori (zapisano v sivi barvi) in Selški Sori (zapisano v črni barvi) za posameznega ribiča. Kot lahko vidimo, je bilo muharsko aktivnih 34 članov. Za dneve, kjer ribiči niso prijavili ulova, sem se pozanimal pri ribičih, zakaj na ta dan niso nič uplenili. Ribič 18 lovi po načelu ujemi in spusti, Ribič 20 občasno kakšno ribo upleni, ostali pa na ribolovni dan niso ničesar ujeli oz. so bile ribe premajhne, ali pa so

vzrok neuspešnega ribolova bila vzdrževalna dela na naših vodotokih, saj smo zaradi pojava kalnosti vode nemalokrat morali ribolov prekiniti. Večina uspešnih ribičev lovi na nimfo ali potezanko, neuspešni pa so tisti, ki lovijo predvsem na suho muho, saj imajo vložene šarenke povsem drugačne prehranjevalne navade in jih na suho muho praktično v obeh Sorah ni mogoče ujeti. V tabeli 1 so zbrani statistični rezultati za oba revirja. Izplen ulovljenih rib je med 11,6 in 14,4 %. Zanimiv je podatek za maksimalni možen izplen glede na opravljene ribolovne dni, ki se giblje med 23,7 in 25 %, kar pomeni, da je teoretično vsaj 75 % vloženih rib, dejansko pa vsaj 85,3 %, na razpolago ribojedim vrstam (siva čaplja in žagarica (slika 4), vidra (slika 3), kormorani, pa tudi sulec), ki so se v zadnjem času zelo razmnožile. Glede na predstavljene rezultate menim, da je vloženih dovolj rib in da bi povečanje vložka najbrž pripomoglo k večanju populacije plenilcev, ne bi pa bistveno vplivalo na uspešnost ribolova. Se pa vpliv plenilcev, predvsem vider, vidi v statističnih podatkih za ulov mrene v RD Sora. Iz rezultatov ulova mrene, klena in podusti, ki so zbrani v tabeli 2, vidimo, da je ulov mren v letih do katastrofalnih poplav leta 2023 konstantno padal; medtem ko sta se stalež in ulov klena in podust po letu 2023 celo povečala – in sicer zaradi migracije rib iz Save, kjer se je stalež podusti in klena po poplavih povečal (zaradi odplavljenih rib iz Zbiljskega jezera preko jezua HE Medvode). Mrene so lahek plen vider, saj se zadržujejo na dnu reke v

Slika 1: Prikaz vlaganj in števila uplenjenih šarenk v sezoni 2024 za revirja 16C Poljanska Sora in 17C Selška Sora, s katerima upravlja RD Sora.

Povzetek ulova in lovnih dni v Poljanski in Selški Sori

Ribic - 1	04/14/2024 , 6	Ribic - 12	04/09/2024 , 0	06/07/2024 , 0	Ribic - 26	11/15/2024 , 2
06/30/2024 , 3	07/14/2024 , 3	05/01/2024 , 3	05/20/2024 , 0	06/21/2024 , 0	04/01/2024 , 3	11/16/2024 , 1
07/01/2024 , 3	07/27/2024 , 2	05/27/2024 , 0	05/27/2024 , 0	08/09/2024 , 0	05/20/2024 , 3	
07/17/2024 , 3	08/13/2024 , 3	06/23/2024 , 3	11/05/2024 , 0		06/20/2024 , 3	Ribic - 31
07/18/2024 , 3	09/06/2024 , 6	07/14/2024 , 0	11/07/2024 , 0	Ribic - 22	06/22/2024 , 3	06/24/2024 , 0
07/30/2024 , 3	09/07/2024 , 3	07/30/2024 , 0	11/12/2024 , 0	04/13/2024 , 3	09/20/2024 , 3	07/09/2024 , 0
	09/15/2024 , 3	09/23/2024 , 0	11/14/2024 , 0	04/21/2024 , 3	09/21/2024 , 3	07/12/2024 , 0
	10/29/2024 , 3		11/15/2024 , 0	04/27/2024 , 3	10/20/2024 , 3	08/26/2024 , 0
Ribic - 2		Ribic - 13	11/26/2024 , 0	05/04/2024 , 3	11/02/2024 , 1	09/20/2024 , 0
04/20/2024 , 3		05/05/2024 , 0		05/26/2024 , 3		09/24/2024 , 1
06/20/2024 , 3	Ribic - 8	06/23/2024 , 0	Ribic - 19	06/27/2024 , 3	Ribic - 27	09/24/2024 , 0
07/15/2024 , 3	06/21/2024 , 3		06/20/2024 , 3	06/28/2024 , 3	06/25/2024 , 1	
	07/14/2024 , 3	Ribic - 14	06/21/2024 , 3	07/12/2024 , 3	07/12/2024 , 3	Ribic - 32
	10/27/2024 , 3	04/09/2024 , 0	06/25/2024 , 3	07/15/2024 , 3	07/14/2024 , 3	04/14/2024 , 2
Ribic - 3		07/31/2024 , 0	07/05/2024 , 3	07/19/2024 , 3	07/17/2024 , 3	05/18/2024 , 3
04/06/2024 , 2	Ribic - 9		07/09/2024 , 3	07/20/2024 , 1	10/12/2024 , 1	05/24/2024 , 1
05/19/2024 , 2	06/28/2024 , 1	Ribic - 15	07/16/2024 , 3	07/28/2024 , 2		05/26/2024 , 0
07/15/2024 , 3	10/26/2024 , 0	07/14/2024 , 3	07/19/2024 , 3	10/16/2024 , 1	Ribic - 28	06/21/2024 , 2
07/18/2024 , 3	10/30/2024 , 0	09/29/2024 , 1	11/07/2024 , 1		06/26/2024 , 0	09/27/2024 , 1
09/14/2024 , 3			11/12/2024 , 1	Ribic - 23		
11/05/2024 , 1	Ribic - 10	Ribic - 16		04/07/2024 , 2	Ribic - 29	Ribic - 33
	04/01/2024 , 1	07/26/2024 , 0	Ribic - 20	04/13/2024 , 0	07/22/2024 , 3	07/03/2024 , 3
	05/12/2024 , 0		04/06/2024 , 2	04/21/2024 , 1	07/24/2024 , 2	07/10/2024 , 0
	06/25/2024 , 1	Ribic - 17	04/14/2024 , 1	05/27/2024 , 0	08/15/2024 , 1	09/22/2024 , 3
Ribic - 5	06/30/2024 , 0	04/07/2024 , 1	04/18/2024 , 1	06/01/2024 , 2	09/08/2024 , 2	
04/13/2024 , 1	07/09/2024 , 1	05/12/2024 , 0	05/19/2024 , 0	06/08/2024 , 0	09/22/2024 , 1	Ribic - 34
07/23/2024 , 0	07/24/2024 , 3	05/19/2024 , 0	06/16/2024 , 3	06/24/2024 , 3		06/17/2024 , 0
07/30/2024 , 2	07/25/2024 , 0	06/28/2024 , 0	06/23/2024 , 0	06/30/2024 , 0	Ribic - 30	06/24/2024 , 2
08/05/2024 , 3	07/30/2024 , 0	08/06/2024 , 2	07/10/2024 , 0	07/30/2024 , 2	04/07/2024 , 3	07/09/2024 , 0
08/07/2024 , 3	09/22/2024 , 0	08/11/2024 , 0	07/24/2024 , 0	09/12/2024 , 1	04/15/2024 , 1	07/15/2024 , 3
08/23/2024 , 1	10/01/2024 , 1	08/25/2024 , 0	08/07/2024 , 0		05/30/2024 , 0	09/23/2024 , 2
09/20/2024 , 3		09/22/2024 , 3	10/27/2024 , 1	Ribic - 24	06/23/2024 , 3	
09/23/2024 , 3	Ribic - 11	10/20/2024 , 1	11/01/2024 , 3	10/22/2024 , 0	06/25/2024 , 3	
	04/18/2024 , 2	10/31/2024 , 0	11/03/2024 , 3		07/11/2024 , 3	
Ribic - 6	06/21/2024 , 3	11/19/2024 , 1	11/10/2024 , 0	Ribic - 25	07/15/2024 , 3	
06/22/2024 , 1	07/26/2024 , 3			07/10/2024 , 0	09/22/2024 , 3	
	09/20/2024 , 3	Ribic - 18	Ribic - 21		10/27/2024 , 1	
Ribic - 7	10/16/2024 , 3					

Slika 2: Pregled posameznih lovnih dni posameznega ribiča in ulova vložnih šarenk.

večjih jatah in se skrivajo za večjimi skalami ter pod obrežno vegetacijo. Vidra dejansko naredi še več škode, kot jo lahko ocenimo na bazi njenih življenjskih potreb, ki so ocenjene na 5,5 do 9 kg/teden (Vidra – Lovska zveza Slovenije), zato ker večjih rib ne poje v celoti, kot je razvidno iz slike 5. Če predpostavim, da vidra poje tedensko 5,5 kg rib, to znese na letni ravni približno 290 kg oz. 828 komadov 0,350 kg šarenk, kar je primerljivo z našim vložkom v posamezen revir. Teoretično bi bila prisotnost dveh vider v enem revirju ob predpostavki, da bi se hranili samo s šarenkami, zadosti, da dve vidri pojesta celoten vložek šarenk. Iz ribjih okostij v markirnih vidrekih (slika 5) je razvidno, da se vidra hrani tudi z ribjim drobižem. Po naši oceni je v omenjenih revirjih vsaj osem parov vider, ki teoretično poje 4640 kg rib letno.

Moja ocena števila vider v prihodnjih letih temelji na delu C. K. Nielsena (Modeling Population Growth and Response to Harvest for River Otters in Illinois, Journal of Contemporary Water Research & Education Issue 157, Pages 14-22, April 2016), kjer ugotavlja, da se številčno stanje vidre ohranja pri 20 % odvzemu/izlovu vider. Ker pri nas vidra nima naravnih sovražnikov, ta ocena predstavlja spodnjo mejo za napoved števila vider v prihodnjih letih.

Ob predpostavljene 1,2-kratnem reprodukcijskem faktorju bi v petih letih število vider v naši RD lahko naraslo na 40 ($16 \cdot 1,2^5$); te vidre pa bi teoretično pojedle 11,2 tone rib. Upam, da do takega porasta vider v tem okolišu ne bo prišlo in bo RZS sprožila ustrezne postopke za omejitev populacije vidre. Porast števila vider bo povzročil znaten padec popula-

Slika 3: Vidre na bregovih Poljanske Sore.

Slika 4: Žagarica in siva čaplja v akciji.

cije vseh ribjih vrst in močno znižal izplen vloženih šarenk in ostalih rib, kar bo najverjetneje vodilo tudi do znatnega padca članstva v gorenjskih ribiških družinah.

V gojitvenih potokih poleg vider gospodarijo predvsem sive čaplje, ki so potoke dodobra spraznile in je smiselnost vlaganja vanje vprašljiva, kot je v glasilu Ribič 4-2025 že zapisal Janez Čadež v prispevku **Smiselnost sonaravne vzreje potočne postrvi** (Ribič, 4/2025, 35). Strinjam se s Čadežem, da se naši ribičji slabo piše, če ne bo RZS ukrepala v smislu

regulacije števila vider in sivih čapelj, bojim pa se, da smo z ukrepi zamudili, tako kot so lovci pri uravnavanju populacije šakala.

Besedilo in fotografije: Dr. Gorazd Berčič

Tabela 1: Rekapitulacija ulova

	Poljanska Sora	Selška Sora
Število lovnih dni	83	105
Število lovnih dni brez odvzema	29	30
Število ujetih rib	122	181
Število vloženih rib	1050	1260
Povprečen dnevni izplen na lovni dan	1.46	1.72
Povprečen dnevni izplen na uspešen ribolovni dan	2,26	2,41
Izplen vloženih rib, %	11,62	14,3
Maksimalen možen izplen glede na lovne dni, %	23,71	25,00

Tabela 2: Pregled ulova mrene, podusti in klana v RD Sora v obdobju 2016–2024

Leto	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Mrena	147	98	44	42	21	5	1	1	0
Podust	55	84	61	33	92	72	43	47	98
Klen	137	114	80	145	92	59	40	52	108

Slika 5: Kadavri objedene mrene (a), lipana (b) in šarenke (d) ter vidrin vidrek (d).

TRADICIJA SE NADALJUJE

Tradicija enega najstarejših vezalskih natečajev se nadaljuje. Tokrat so vezalci iz sedmih držav poslali kar 53 muh, razvrščenih v štirih kategorijah: suhe muhe, ličinke in mokre muhe, potezanke in realistični vzorci. Kot običajno se je mednarodna vezalna komisija zbrala konec februarja. Letos smo ocenjevali muhe trije člani komisije: Matej Delak, Luka Lukman in Miran Korošec. Ocenjevanje je bilo zahtevno, obenem pa razburljivo in zanimivo, saj je bila povprečna kvaliteta poslanih muh odlična. Ocenjevali smo pet prvin: splošni vtis, inovativnost, razmerje med vezalnimi prvini, ustreznost izbire gradiva, trdnost in tehnična dovršenost vezave. Kot že

povedano, je bila kvaliteta prejetih muh na visokem nivoju, o zmagovalni muhi (tako v posameznih kategorijah kot v skupni razvrstitvi) so odločali najmanjši detajli.

Skupni zmagovalec 38. odprtega prvenstva Slovenije je z muho "The big dark damself" v kategoriji ličinke in mokre muhe postal Christian Kölle iz Nemčije, »stari« znanec in skupni zmagovalec lanskega natečaja. Drugo mesto v skupni razvrstitvi je z muho »Ninfa de Liberula«, prav tako iz kategorije ličink, dosegel Manuel Chapa Martin iz Španije. Tretje mesto je za muho »Pullouts rat« iz kategorije potezank dosegel Mile Kerkez iz Bosne in Hercegovine.

The big dark damself

Ninfa de liberula

Summer time

Pullouts rat

The SLO-venian squid

Pullouts rat

Na natečaju je sodelovalo tudi več vezalcev iz Slovenije, katerih rezultati so štelili tudi v 27. državnem prvenstvu za najboljšo umetno muho. Tako je v kategoriji »Ličinke in mokre muhe« naslov državnega prvaka za leto 2025 dosegel Jure Bratkovič z muho »Fast swimmer«, v kategoriji »suhe muhe«

je državni prvak Saša Mehmedika z muho »Che bella«, v kategoriji »potezanke« je zmagal Jure Gombač z muho »One for the team«, v kategoriji realizma se je na prvo mesto povzpeli Jure Bratkovič z »Bukovim kozličkom«.

The brown stonefly

Water flower (siphonurus lucustrus)

Mayfly nymph

Pregnant maple sedge

Trockenfliege "Daddy long legs"

Cicada terrestrial dry

Vsem zmagovalcem čestitamo, obenem pa se vsem sodelujočim zahvaljujemo za prispevek – samo z vašim sodelovanjem in vašimi poslanimi mojstrovini, za katere žrtvujete veliko prostega časa, nam skupaj uspeva vzdrževati to krasno tradicijo, ki potrjuje, da je slovensko muharjenje v samem vrhu svetovnih muharskih velesil.

Uradni rezultati bodo v celoti objavljeni tudi na uradnem profilu natečaja na Facebooku ter Instagramu, prav tako bo Ribiška zveza vse vezalce

obvestila o rezultatih z uradnim dopisom in vabilom na zaključno podelitev.

Za konec vse sodelujoče vabimo, obenem pa želimo vzpodbuditi predvsem tudi tiste, ki so svoje mojstrovine do sedaj hranili v domači delavnici, da se prihodnje leto udeležite 39. Odprtega prvenstva za najboljšo umetno muho in 28. Državnega prvenstva za najboljšo umetno muho. Rok za oddajo izdelkov bo 31. 1. 2026.

Miran Korošec, član MVK

Ali se nam res obeta prepoved uporabe svinca v športnem ribolovu?

ŠPORTNI RIBOLOV BREZ UPORABE SVINCA?

V letu 2022 je Evropska agencija za kemikalije (ECHA) sprožila javno razpravo o predlogu za omejitev uporabe svinca in njegovih spojin v strelivu ter ribiškem priboru. Predlog je bil del širšega prizadevanja za zmanjšanje (okoljske in zdravstvene) obremenitve zaradi svinca.

ECHA je ocenila, da se v okolje Evropske unije letno sprosti približno 44.000 ton svinca zaradi uporabe v kroglah in nabojih za lov ter v ribiških utežeh in vabah. Večji del tega svinca ostane v naravi, kar povzroča zastrupitve divjih živali, zlasti ptic, ki naboje zamenjujejo za hrano. Posredno so lahko ogrožene tudi druge živali, ki zaužijejo kontaminirane osebke. Ljudje so izpostavljeni svincu predvsem preko ostankov streliva v mesu divjadi, zanemarljiv pa naj ne bi bil niti vpliv t. i. inhalatorne izpostavljenosti (izpostavljenost neki snovi preko vdihavanja). Odbor za socialno-ekonomske analize omenjene ECHA je nato v svojem mnenju ocenil, da je predlagana omejitev stroškovno učinkovita ter da so na voljo ustrezne alternative za svinec v omenjenih izdelkih.

V okviru tega postopka je bila izvedena tudi javna razprava (do konca avgusta 2022), v kateri so zainteresirane strani lahko posredovale dodatne informacije, ki bi lahko vplivale na končno presojlo odbora. Glede na razpoložljive informacije je 27. februarja 2025 potekalo hibridno srečanje Odbora REACH, ki je del Generalnega direktorata za notranji trg, industrijo, podjetništvo in mala

ter srednja podjetja (DG GROW) pri Evropski komisiji. Na tem srečanju so obravnavali predloge za omejitev uporabe svinca v različnih izdelkih, vključno z opremo za športni ribolov. Evropska komisija je nato predstavila predlog, ki dodatno omejuje uporabo svinca v strelivu in ribolovnih utežeh. Ta predlog temelji na priporočilih ECHA in je del širšega prizadevanja za zmanjšanje tveganj za zdravje ljudi in okolje zaradi izpostavljenosti svincu.

V predlogu so določeni ukrepi za zmanjšanje izpostavljenosti svincu pri lovu in ribolovu, kar naj bi zmanjšalo tveganja za ljudi, divje živali in hišne ljubljence. Splošna prepoved uporabe svinčnega streliva v mokriščih širom članic EU sicer že velja od februarja 2023.

Evropska zveza za trgovino z ribolovno opremo (EFTTA) je izrazila podporo omejitvam uporabe svinca, vendar je predlagala nekatere spremembe, kot so višje dovoljene meje vsebnosti svinca v nekaterih materialih in daljši prehodni roki za uvedbo omejitev. Trenutno poteka postopek obravnave predloga v odboru REACH, kjer bodo države članice razpravljale in glasovale o predlogu. Če bo predlog sprejet, bosta Evropski parlament

in Svet Evropske unije pregledala uredbo, preden bo ta stopila v veljavo.

Kaj vemo o vplivih svinca?

Svinec je kovina, kemični element, ki se že desetletja uporablja v športnem ribolovu, predvsem v obliki uteži in kot del umetnih vab. Športni ribiči vemo, da je učinkovit pri doseganju želene globine, je cenovno dostopen in zelo primeren za oblikovanje.

Po mnenju nekaterih predstavlja svinec resno grožnjo za okolje in zdravje ljudi. V zadnjih letih so nekatere raziskave pokazale, da se svinec sprošča v vodna telesa in negativno vpliva na vodne organizme, predvsem ribe, ptice in druge živali, ki ga pomotoma zaužijejo. Ker se svinec kopiči v prehranjevalni verigi, naj bi predstavljal tveganje tudi za ljudi, ki uživajo ribe iz teh voda. Svetovna zdravstvena organizacija je leta 2021 celo poročala, da je bilo več kot 1,5 milijona smrti po svetu pripisanih izpostavljenosti svincu, predvsem zaradi njegovih učinkov na krvni sistem. Verjetno ne zaradi tega, ker bi zastrupljeni ljudje uživali s svincem obremenjene ribe. Poudarjajo še, da so škodljivi učinki svinca na zdravje še posebej izraziti pri otrocih, saj lahko vpliva na njihov nevrolški razvoj in povzroča vedenjske ter učne težave. To sta le dva izmed razlogov, zakaj se vse več držav in institucij odloča za ukrepe, ki bi omejili njegovo uporabo v ribištvu.

Zagovorniki omejevanje uporabe svinca ali njegove prepovedi trdijo, da se svinec v vodi počasi razgrajuje, zato lahko prisotnost te kovine dolgoročno vpliva na kakovost sladkovodnih ekosistemov. Posebej problematično je, da se svinčene uteži lahko izgubljajo v vodnih telesih, kjer ostajajo desetletja in prispevajo k dolgotrajnemu onesnaževanju. Dodajajo še, da je pomembno, da športni ribiči prevzamejo aktivno vlogo pri zmanjševanju uporabe svinca, ne le zaradi skladnosti z zakonodajo, ampak predvsem zaradi lastne odgovornosti do okolja.

Nekatere naravovarstvene organizacije so že sprožile kampanje za popolno prepoved uporabe svinca v lovu, športnem strelstvu in ribolovu. Njihova argumentacija temelji na znanstvenih dokazih o škodljivih učinkih te kovine na ekosisteme in človeško zdravje. Zmanjšanje onesnaženosti s svincem bi imelo dolgoročne koristi za okolje in bi prispevalo k bolj trajnostnemu upravljanju naravnih virov. Raziskave so pokazale, da ptice, kot so race in labodi, pogosto zaužijejo svinčene uteži, kar povzroči zastrupitev in smrt. Prav tako so ugotovili, da lahko celo nizke koncentracije svinca v vodi škodujejo razvoju ribjih zarodkov, kar vpliva na celotne populacije sladkovodnih vrst. Znanstvene raziskave, objavljene v zadnjih letih, opozarjajo, da je prisotnost svinca v vodnih ekosistemi povezana z zmanjšano biotsko raznovrstnostjo, saj vpliva na občutljive organizme, kot so raki in školjke. Poleg tega je svinec v okolju obstojen, kar pomeni, da lahko njegova akumulacija v sedimentih povzroča dolgoročne težave.

Prepoved svinca v državah EU

Nekatere države so že sprejele ukrepe za omejitev svinca v ribolovu. Na Švedskem in Danskem je na primer prepoved uporabe svinčenih uteži že v veljavi. Finska in Nemčija

prav tako razmišljata o podobnih omejitvah, medtem ko se v nekaterih drugih državah izvajajo pilotni projekti za testiranje alternativ. V nekaterih državah članicah EU so že uvedli omejitve uporabe svinca v ribiški opremi, kar je spodbudilo razpravo med ribiči. Na primer, v Veliki Britaniji je že dolgo v veljavi zakon, ki prepoveduje uporabo svinčenih uteži, težjih od 0,06 g, čeprav se zakon ne uveljavlja v celoti. Nekateri ribiči menijo, da so obstoječi predpisi zadostni za zaščito okolja in da dodatne omejitve niso potrebne. Poudarjajo, da so že sprejeli ukrepe za zmanjšanje uporabe svinca in bi bilo treba več pozornosti nameniti ozaveščanju in izobraževanju ribičev o nevarnostih svinca.

Trenutno ni splošne prepovedi uporabe svinčenih uteži ali vab s svincem pri ribolovu v Avstriji, prav tako ne na Hrvaškem, v Italiji in na Madžarskem. V nekaterih nemških zveznih deželah (na primer Schleswig-Holstein ali Berlin) je uporaba svinčenih uteži že prepovedana ali močno omejena. Mnogi nemški ribiči že prostovoljno prehajajo na alternativne oblike obteževanja, predvsem zaradi ozaveščenosti. V ribiških trgovinah so alternativne uteži že na voljo, čeprav so dražje. Na Danskem je trgovcem že od leta 2002 prepovedano prodajati ribiške potrebščine iz svinca, ribičem pa je prepovedano loviti z ribiško opremo, kupljeno na Danskem, ki vsebuje svinec. Čeprav je ribiškim turistom še vedno dovoljeno uporabljati svinčene izdelke za ribolov, če ti niso bili kupljeni na Danskem, nosi v primeru nadzora breme dokazovanja ribič. V praksi se seveda tak dokaz zelo težko zagotoviti. Zato danska

zveza športnih ribičev priporoča prostovoljno opustitev uporabe svinca.

Možnosti brez svinca

Alternativni materiali – denimo kositer, jeklo, volfram (tungsten) in bizmut – se že uporabljajo kot zamenjava za svinec, vendar se pri tem pojavljajo nekateri izzivi. Volfram ima na primer veliko gostoto in je učinkovit, vendar tudi precej dražji od svinca, kar lahko oteži široko uporabo med športnimi ribiči. Jeklo je cenejše, vendar nima take gostote, kar lahko vpliva na izvajanje ribolova. Kositer je obetaven nadomestek, vendar je mehkejši in manj obstojen.

Evropska zveza za športni ribolov (EAA) in EFTTA opozarjata na dejansko pomanjkanje učinkovitih alternativ in močne negativne posledice za ribiško industrijo ter športne ribiče. Čeprav se zavedajo okoljskih tveganj, poudarjajo, da bi morala Evropska komisija pred uvedbo omejitev zagotoviti ustrezne nadomestke. Ribiči se bojijo, da bi bili novi materiali dražji in bi lahko zmanjšali dostopnost ribolova za širšo javnost.

Odzivi ribičev

Odzivi ribičev v Evropski uniji na napovedano prepoved uporabe svinca v športnem ribolovu, ki ima sicer že dolgo brado, so raznoliki in odražajo kompleksnost te problematike. Mnogi ribiči se zavedajo škodljivih učinkov svinca na okolje in zdravje ter podpirajo ukrepe za njegovo omejitev. Zavedajo se, da svinec, ki se uporablja v ribiških utežeh in vabah, lahko prispeva k onesnaževanju vodnih ekosistemov ter ogroža ptice in druge živali, ki lahko po-

motoma zaužijejo svinčene delce. Poleg tega obstaja skrb glede vpliva svinca na zdravje ljudi, saj se lahko kopiči v prehranjevalni verigi. Zato nekateri ribiči pozdravljajo pobude za zmanjšanje uporabe svinca in iščejo alternative, ki bi bile manj škodljive za okolje.

Po drugi strani pa nekateri ribiči izražajo zaskrbljenost glede morebitne prepovedi svinca. Poudarjajo, da so alternative, ki smo jih omenili zgoraj, dražje in manj dostopne, kar bi lahko negativno vplivalo na njihovo dejavnost. Zlasti tekmovalci opozarjajo, da bi prepoved svinca lahko otežila izvajanje ribolova, saj so svinčene uteži cenovno ugodne in učinkovite.

Kljub raznolikim mnenjem med ribiči obstaja splošno soglasje o pomenu varovanja okolja in trajnostnega ribolova. Mnogi ribiči so pripravljeni sodelovati pri iskanju rešitev, ki bi zmanjšale uporabo svinca, hkrati pa ohranile dostopnost in učinkovitost ribiške opreme. Poudarjajo potrebo po sodelovanju med ribiči, proizvajalci ribiške opreme in zakonodajalci, da bi našli uravnotežene rešitve, ki bi upoštevale tako okoljske kot tudi socialno-ekonomske vidike.

Z okoljskega vidika so alternativni materiali vsekakor bolj vzdržni od svinca. Ne povzročajo dolgotrajnega onesnaževanja vodnih teles, ne kopičijo se v prehranjevalni verigi in ne ogrožajo zdravja ptic ali ljudi. To pomeni, da je njihova uporaba skladna z načeli trajnostnega razvoja, varovanja biotske raznovrstnosti in zmanjševanja tveganj za zdravje ljudi, kar so ključni cilji evropske okoljske politike.

Prav tako je pomembno vprašanje navad in pripravljenosti na spremembo. Mnogi ribiči že desetletja uporabljajo svinec in ne vidijo potrebe po spremembi, še posebej, če niso prepričani, da alternativni materiali enako dobro delujejo. Organizacije, kot sta EAA in EFTTA, opozarjajo na tveganje, da bi prepoved svinca brez »prehodnega obdobja« zmanjšala dostopnost ribolova za širšo javnost in negativno vplivala na sektor. Kljub vsemu pa se trendi v EU premikajo k strožjemu nadzoru nevarnih snovi in spodbujanju okolju prijaznejših praks.

Negativni odzivi ribičev na napovedane spremembe glede prepovedi uporabe svinca v športnem ribolovu so v evropskem prostoru pogosto tudi čustveno obarvani. Mnogi ribiči vidijo tovrstne regulacije kot nepotrebno poseganje v njihovo tradicijo, navade in pravico do rekreativne dejavnosti. Pogosto izražajo dvom, ali je vpliv svinca v njihovem lokalnem okolju res tako velik, da bi upravičil prepoved, še posebej v primerjavi z drugimi, večjimi viri onesnaženja, kot so industrija, promet ali kmetijstvo. Argument, ki se pogosto pojavi, je, da so ribiči premajhna skupina, da bi imela tolikšen vpliv, in da gre za nepotrebno kaznovanje hobi-dejavnosti pod krinko okoljevarstva. Ribiči tudi opozarjajo, da številne alternative nimajo enakih fizikalnih lastnosti kot svinec, kar vpliva na tehniko ribolova. Trdijo, da »nove« uteži niso dovolj učinkovite, da so večje, manj primerne za uporabo ali slabše delujejo v določenih pogojih, kot so tokovi ali večje globine. Še posebej med starejšimi ribiči, ki uporabljajo določene tehnike že desetletja, obstaja občutek, da jih skušajo birokrati odrezati od nečesa, kar dobro poznajo in kar je bilo dolga leta sprejemljivo.

Številne ribiče seveda skrbi tudi cenovna dostopnost

»nadomestkov«. Volfram je nekajkrat dražji od svinca, bizmut in kositer prav tako nista poceni. Ribiči zato opozarjajo, da bodo morali za osnovno opremo odšteti bistveno več, kar bi lahko zmanjšalo dostopnost ribolova za mlajše generacije in socialno šibkejše.

Pomemben vidik nezadovoljstva je tudi pomanjkanje vključevanja ribičev v proces odločanja. Mnogi menijo, da se zakonodaja pripravlja brez njihovega glasu, brez razumevanja vsakdanjih izkušenj in izzivov, s katerimi se soočajo na terenu. Občutek, da so jih institucije in okoljevarstvene organizacije prezrle ali celo stigmatizirale kot onesnaževalce, krepi odpor in skepticizem do dodatnih regulacij.

Pojavljajo se tudi pomisleki glede izvajanja nadzora. Ribiči opozarjajo, da bo težko dokazovati, iz katere kovine je izdelana posamezna utež, ter da obstaja nevarnost neupravičenih kazni ali pretirane birokratizacije dejavnosti. Strah, da se bodo lokalne ribiške organizacije morale ukvarjati z dodatnim nadzorom in administracijo, še povečuje odpor do sprememb.

Med športnimi ribiči lahko glede omenjene tematike pogosto zaznamo tudi jasno izraženo jezo. Ta čustveni odziv je deloma posledica občutka, da se njihova dejavnost demonizira, kljub temu da večina ribičev deluje v sozvočju z naravo in si prizadeva za varstvo voda in rib. Mnogi predlagane ukrepe dojemajo kot kaznovanje celotne skupnosti zaradi ravnanj manjšine ali zaradi domnevno pretiranih skrbi okoljevarstvenih organizacij. Jeza se najpogosteje izraža v obliki komentarjev na družbenih omrežjih, v katerih ribiči celo trdijo, da postajajo grešni kozli v širši okoljevarstveni agendi. Vendar velja poudariti, da ta jeza ne izhaja nujno iz zanikanja okoljskih problemov, ampak iz občutka, da je pristop neustrezen, prehitel ali brez pravega razumevanja njihovega sveta.

Zlasti tekmovalci opozarjajo, da bi prepoved svinca lahko otežila izvajanje ribolova, saj so svinčene uteži cenovno ugodne in učinkovite.

Kaj torej čaka športne ribiče?

Postopek sprejemanja prepovedi uporabe svinca v ribiškem priboru v EU je zapleten in lahko traja še kar nekaj let, preden dejansko stopi v veljavo. Glede na to, da je že bilo sprejeto nekaj predlogov in se še vedno izvajajo posvetovanja, je težko natančno napovedati, kdaj bo prepoved dokončno potrjena in začela veljati.

Za pripravo in sprejem zakonodajnih aktov, ki vključujejo takšne spremembe, je treba preiti skozi več stopenj. Najprej pripravijo predlog zakonodaje na ravni Evropske komisije, ki ga nato obravnavajo države članice. Če gre za zakonodajo, ki bi se nanašala na kemične snovi in njihovo uporabo, bo verjetno šlo za dopolnitev obstoječe uredbe o kemikalijah REACH, ki že ureja obvladovanje nevarnih snovi v EU. REACH zakonodaja se pogosto uporablja za uvažanje omejitev pri kemikalijah in snoveh, kot je svinec, in predlogi za njegovo omejitev v ribiškem priboru bi morali biti v tej ureditvi vključeni.

Ker zakonodajni postopek v EU vključuje obsežne postopke posvetovanja in usklajevanja, je verjetno, da bo trajalo še par let, preden bodo pripravljeni vsi predpisi, kar bi omogočilo dovolj časa za prilagoditev ribiške industrije in iskanje trajnostnih alternativ za svinec. Na morebitne spremembe se lahko vmes prilagodimo tudi sami z uporabnimi nadomestki in pokažemo ozavešenost.

Besedilo in fotografija: Jure Ušeničnik

BUKVA

Temperature morja naraščajo, s tem se povečuje tudi aktivnost rib. Vendar smo, razen orade, cipljev, lignjev, sip in pisanic, v aprilu dobro lovili le ribe, ki živijo daleč od obale in globoko pod gladino. V tem obdobju je bil izdaten ulov mogoč tudi z obale. Ob pravem času smo dobro lovili bukve, o katerih nekaj več v nadaljevanju.

Bukva (*Boops boops*) je pogosta riba v Jadranskem morju, ki jo srečamo vzdolž celotne obale in tudi v slovenskih vodah. Čeprav velja za manj cenjeno ribo. Opisali bomo značilnosti bukve, njene prehranjevalne navade ter učinkovite tehnike za ribolov.

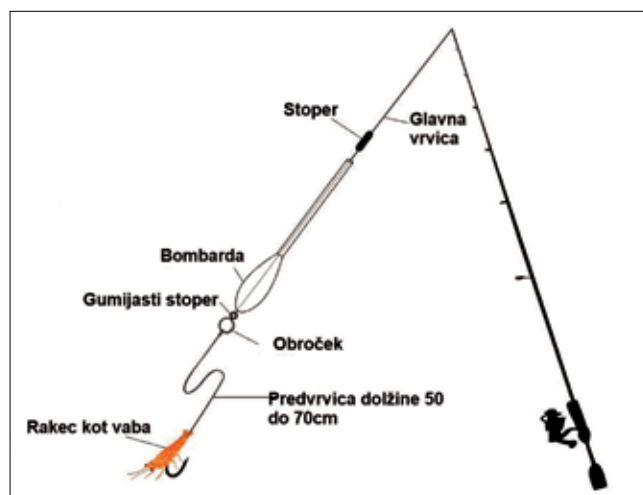
Bukva je majhna do srednje velika riba, ki običajno doseže dolžino 15–20 cm, včasih pa lahko zraste tudi do 30 cm in doseže težo 0,5 kg. Ima podolgovato, vitko telo, veliko oko, od tod tudi njen znanstveni naziv, ki izhaja iz grške besede za volovsko oko, ter značilno srebrno barvo z rumenkastimi prečnimi črtami vzdolž bokov. Hrbtna stran je temnejša, trebuh pa svetlejši. Ima majhna, a zelo ostra zobala, ki omogočajo učinkovito rezanje ribolovnih najlonov. Živi v vodah, globine od nekaj do več deset metrov in je prisotna v različnih tipih morskih habitatov, od peščenih in blatnih do kamnitih obal in umetnih struktur, kot so pristanišča in pomoli. Drsti se spomladi od marca do maja, nato pa se umakne dlje od obale. Na splošno je ob obali številčnejša v hladnejšem delu leta. Kot prava pelagična vrsta ni odvisna od morskega dna.

Bukva je jatna riba, ki se giblje v velikih skupinah in naseljuje predvsem obalna območja s skalnatimi ali peščenimi tlemi. Mesta za obalni ribolov bukev ni težko najti. Vsak malo bolj izpostavljen rt ali valobran je lahko dobro mesto za uspešen ribolov. Razlog za to so morski tokovi, zaradi katerih se te ribe zadržujejo na takih mestih. Te ribe namreč skoraj nenehno iščejo hrano. Poleti se približajo obali, pozimi pa se selijo v globlje vode. Najbolj aktivna je v toplejših mesecih, od pomladi do pozne jeseni. Ob visoki temperaturi vode se pogosto zadržuje v senčnih območjih ali na robovih tokov, kjer je hrana dostopnejša. Ker tokovi vedno prinesejo obilico hrane, bomo bukve iskali na robu toka, kjer se lahko z minimalnim naporom zadržujejo, nato pa zlahka poletijo v tok na grizljaj in se prav tako hitro, brez večjega napora, vrnejo na njegov rob.

Najraje se hrani ponoči, čeprav lahko v določenih razmerah, na primer ob umirjenem morju in normalnih vremenskih pogojih, postane aktivna tudi v popoldanskih urah. Najboljša obdobja za lov so pozni popoldnevi, večeri in ob plimi, ko se premika bližje obali v iskanju hrane. Njena prehrana je raznolika in vključuje plankton, majhne rake, črve in delce organske snovi v vodi. Zaradi svoje vsejede narave pogosto sledi tokovom, ki prinašajo hrano, in se odziva na spremembe v okolju, kot so večje količine odmrle organske snovi ali povečana prisotnost ribjih iker.

Bukva

Sistem z bombardo za daljše razdalje ribolova

Moderna bombarda z luknjicami, kjer lahko vstavimo tako vabo kot vonj za privabljanje.

Oprema

Za lov te morske ribe ni potrebna posebej kompleksna oprema. Nekaj vaše ribiške opreme, ki jo uporabljate v celinskih vodah, bo zadostovalo. Pri ribolovu bukev namreč uporabljamo teleskopske palice, te naj bojo lahke iz ogljikovih vlaken, dolžine 4–5 m, z občutljivo konico in možnostjo montaže majhnega ribolovnega kolesca z dobro nastavljivo zavoro. Uporabljamo lahko tako laks kot pleteno vrvico, debeline 0,14–0,18 mm. Trnki naj bojo z dolgim vratom, velikosti 12–14, seveda so tu še različni plovci, tako vaglerji kot fiksni plovci različne teže za različne razdalje. Pri nočnem ribolovu moramo uporabljati svetleče dodatke na vrhu plovcev, da v temi opazimo prijem. Poleg tega so tu še svinčene uteži, ustavljala (stoperji) in vrtilke, kar je osnovna oprema, ki jo potrebujemo za lov bukev. Bukve lahko lovimo ob celi obali z vsemi znanimi plovci, od gladine do globine deset in več metrov, bolje in lažje ponoči

Dve različni krmi za privabljanje rib, tudi bukev na mesto ribolova.

kot podnevi. Prijem bukke je nasilen in nezmotljiv, tako da če ste jih privabili na določeno področje, se pripravite na nepozabno doživetje.

Pri ribolovu na večjih globinah in daljših razdaljah se zadnje čase uporablja tudi počasi toneča bombarda, ki omogoča boljši nadzor nad vabo in omogoča lov na različnih globinah. Bombarda ali vodna kroglica, pa še kakšno ime bi se našlo, opisujejo različico prozornega plovca, s katerim lahko lovimo v vseh plasteh vode, od gladine do dna, ne glede na globino, na kateri je naš plen. Podolgovata oblika bombarde, katere tanjši del je spojen z votlo cevjo, ki služi kot stabilizator in skozi katero je napeljan osnovni laks, ustvarja učinkovito ribiško napravo. Prvotne različice so bile izključno lebdeče in so tehtale do petnajst gramov, da so jih lažje metali s tankimi in občutljivimi palicami, uporabljale pa so se pri sladkovodnem ribolovu v Italiji pri lovu postarvi s kostnimi črvi. Kasneje so se začele razvijati oblike z nevtralnimi vzgonom ter rahlo toneče različice, tako da so tudi morski ribiči ta pripomoček za večje razdalje vzeli za svojega.

Danes lahko na trgu najdemo bombarde različnih proizvajalcev, ki so izdelane v različnih velikostih in težah do petdeset gramov, ki so namenjene najdaljšim metom. Pri votlih različicah bombard, kjer je telo naluknjano, se lahko igrate z dodajanjem morske vode, da povečate ali upočasnite hitrost potopa na dno. Poleg tega je dober trik dodajanje vonja v bombardo namesto vode. Če so ribe

Bukva v rokah

neaktivne ali razpršene po večjem območju, lahko z večkratnim metanjem bombarde, napolnjene z nekaj ribjega olja ali sardeljega vonja, na isto mesto privabimo jate rib, kot so bukke, šnjuri ali ušate. Trik je v tem, da bombarda sprosti vonj, ki se med tonjenjem dvigne proti površini, s čimer privabi jate rib, ki pridejo po lahek plen, in edini pravi prigrizek, ki ga lahko najdejo, je vaša vaba na trnku. Seveda pri tem sistemu gledamo vrh naše ribiške palice, ki nam preko napetega laksa sporoči prijem bukke. Vleči moramo čim počasneje in biti v stalnem stiku z našo vabo, ki počasi tone.

Kaj pa krmljenje?

Uspešen ribolov bukke zahteva učinkovito krmljenje. Krma mora biti bogata z aromami, ki privabljajo ribe, a ne preveč hranljiva, da se ribe ne nasitijo prehitro. Osnovna krma so soljene zmlete sardele v razmerju 40–50 % soli.

Po potrebi lahko dodamo zdrobljen kruh, drobtine ali kar moko, da dosežemo primerno teksturo. Alternativna krma je tekoča mešanica sardel in soli z dodatkom ribanega parmezana ali katerega drugega sira, ki ustvarja privlačen vonj v vodi, a ne nudi preveč hrane. Na začetku ribolova vržemo v vodo dve do tri kepe krmne mešanice, lahko dodamo za obtežitev tudi obalni pesek, nato pa pred vsakim metom dodajamo manjšo količino, da jata ostane blizu. Najbolj učinkovite vabe so kozice in rakci, sveži ali zamrznjeni, koščki lignjev, morski črvički in meso školjk, zlasti klapavic, čeprav včasih upočasni ritem ribolova. V nekaterih primerih lahko uspešno uporabimo tudi umetne vabe, ki posnemajo naravno hrano bukke.

Bukva ima ostre zobe, zato je pomembno upoštevati nekaj tehnik, ki preprečujejo izgubo plena. Uporaba trnkov z dolgim vratom omogoča lažje odpenjanje rib in zmanjšuje tveganje, da bi riba pregriznila laks. Uporabimo lahko tudi dodatno utrditev z laksom večjega premera, ki preprečuje pretrganje. Najpogostejša je montaža s plovcem z glavno vrstico debeline 0,16–0,18 mm, plovcem 1,5–2,5 g, oblikovanim glede na pogoje ribolova, svinčnimi utežmi, ki so enakomerno razporejene, ali z uporabo posebnih uteži (it. torpiglia) ter tandemom trnkov, ki so na laksu dolžine 45–70 cm in premerom 0,14–0,16 mm. V nekaterih primerih, predvsem v močnejših tokovih, se lahko uporablja nekoliko debelejši laks in trnki večjih dimenzij.

Čeprav bukva ni najbolj cenjena riba za prehrano, saj je njen okus specifičen in meso hitro izgubi kakovost, je izjemno zanimiva za športni ribolov. Njen nenavaden obrambni mehanizem sproščanja vsebine prebavil, ko jo primemo v roke, je dodaten razlog, da jo čim prej očistimo, prav tako kot salpe in še nekatere druge morske ribe, ki čez čas, potem ko poginejo, izgubijo dober okus mesa. Če želite dinamičen in uspešen ribolov v obalnih vodah, je bukva odlična izbira, saj omogoča aktiven ribolov in uživanje v bogatem morskem okolju. Pogosto se uporablja kot vaba za lov večjih plenilcev, kot so brancini in gofi, kar dodatno povečuje njen pomen v ribištvi.

Besedilo in fotografije: Vladimir Mikec

UŽIVANJE OB NORIH NAPADIH KLENOV

Ljubitelji vijačenja smo že dodobra zakorakali v sezono ribolova. S tehniko vijačenja navadno lovimo ribe, kot so ščuka, smuč, postrv, bolen, som, sulec. To so seveda glavne ribe, ki jih lovimo z dotično tehniko. Vendar še zdaleč niso edine.

Ste se morda kdaj preizkusili v vijačenju klena? Ja, prav ste slišali, vijačenje klena. Klen spada med ciprinidne vrste rib. A to ne pomeni, da se ne prehranjuje tudi z malimi ribicami. Morda se vam je že kdaj zgodilo, da ste ga med sulčelovom, ščukolovom pomotoma ujeli na blestivko

Mali klen se ni mogel upreti umetni nimfi.

Po fotografiranju obvezno nazaj v svoj raj

Prečudovit debel klen

ali pa vobler. No, potem takem morda veste, o čem govorim. Prepričan sem, da ste takrat za trenutek pomislili, da imate na koncu palice veliko večjo ribo, kot je dejansko bila, ko se je prikazal klen. Morate vedeti, da ste imeli močno opremo. Kaj pa če ta isti prijem ribe doživiš z lahko opremo? No, to je tisto, zaradi česar naravnost obožujem ultra lahki ribolov.

Klen velja za vodnega policaja med ribami. To še kako drži. Večino časa se nahaja v globokem ali srednje globokem delu reke, potoka, jezera. Takoj, ko se karkoli na vodi zgodi, lahko opazite, da bo klen prva riba, ki pride pogledat nastalo situacijo.

Ob velikem izboru revirjev, ki so vse bolj odprti za tehnike ultra lahkega ribolova, se neizmerno rad podam na ribolov meni zelo ljubelega klena. Njegov prijem je nekaj neverjetnega, ne glede na njegovo velikost. Lahko gre za mali ali veliki primerek, prijem je fantastičen pri obeh.

Silikonske nimfe in umetni črvi

Žličke v različnih barvnih dekorjih

V tokratni izvedbi ribolova sem se podal na svojo domačo vodo, s katero upravlja ribiška družina Barje, Mali graben.

Za ribolov sem izbral palico akcije od 0 do 10 g. Rolica, velikosti 2000, s tanko vrstico, debeline 0,06 mm. Brez fluorokarbona se ne podam na ribolov, sploh v revirje, kjer je voda zelo čista in je vidljivost vanjo jasna. To ne pomeni, da dobro vidimo samo mi, ampak tudi ribe. Laks fluorokarbon omogoča, da je vse nevidno in da se svetloba ne lomi, kar bi ribo odvrnilo od napada na vabe.

Izbiri vabe vedno prilagodim pogojem na vodi in se ob videnem odločim, kaj bom uporabljal tisti dan. Zjutraj, ko sem prispel za vodo, je bila zelo čista in odločil sem se za naravne silikonske ličinke z malimi obteženimi trnki od 1 do 2 g. Trnki za ultra lahek ribolov so seveda enojčki s stisnjeno zalustjo. Vabo vržem v tok in jo počasi premikam po dnu. Nisem dolgo čakal na prvi prijem. Ni bil velik, a sem ga lahko vpisal v tisti ribolovni dan. Prijemi so si sledili. Vendar pa – v brzici ali tolmunu ujameš eno ali tri ribe, potem pa se je treba premakniti. Kljub temu da notri plava veliko klenov, ne primejo več. Tudi če menjamo vabe, jih nekaj odvrne od napada. Bližam se svojemu ljubemu delu Malega grabna. Tokrat sem izbral male žličke v različnih barvah. Žlička ponazarja male ribice, ki jih ima klen zelo rad. Pri brzici vidim črni rep, ki se počasi približuje in gre za vabo. Začutim udarec, a zategnem v prazno. Ponovim met in na istem mestu riba znova prime. Sedaj te imam, si mislim – in borba se začne. Borben debeli klen se ni predal. Z mehko palico je bila borba zares fantastična. V mrežo zajamem lepega klena malo preko 40 cm. Hitra fotografija in gre nazaj v vodo. Vem, da so notri še večji, le mora mi jih uspeti prelisčiti. Voda je čista, zato je ribolov zelo težak. Klen res velja za zelo radovedno ribo, a še zdaleč ne neumno. Velikokrat kaže interes s tem, da sledi vabi, a kaj kmalu tudi zavije v drugo smer. To te še bolj pritegne, da jih poizkusaš pretentati. Lahko jih boš lovil samo v hitrem delu vode, spet drugi dan pa bodo prijemale in se kazali samo v mirnem delu same reke.

Pot nadaljujem naprej in sonce me že lepo greje. Poskrbi tudi za male opekline, a ribiči tega ne čutimo, dokler smo za vodo. To začutimo šele, ko pridemo domov. Nič za to, se bomo namazali, pomembno je, da smo za vodo.

Zares uživam ob prijemu klena. Njegov prijem z lahkoto primerjam s prijmom smuča ali soma. Veliko ljudi mi reče: zakaj ne greš klena lovit na klasične tehnike beličarjenja? Povem vam, da vsi, ki jim predstavim to tehniko ribolova, in kasneje poskusijo tudi sami, se v ta ribolov zaljubijo. Poleg tega gre za tehniko, kjer se gibaš za vodo. Hodiš in iščeš, kje bi se riba lahko skrivala. Gre za zelo aktivno in zelo privlačno tehniko.

Ribe so zares lepo sodelovale. Nekaj časa so prijemale na umetne silikonske nimfe, potem je sledilo obdobje prijemov na male žličke, voblerje. Ko pa tudi na to niso več prijele, so se pa zelo dobro izkazali umetni silikonski deževniki na malih obteženih trnkih. Z njimi dosežem pravo naravno gibanje deževnika, ko pade v vodo. Le malo rib je, ki se lahko temu upre. Med lepimi kleni se je vmes našla tudi kakšna šarenka, a tukaj sem zaradi klenov. Vztrajam v iskanju velikih. Kaj kmalu pridem do mesta, kjer sem ujel že veliko lepih ulovov. Vržem umetno žličko in jo počasi navijam s tokom vode. Sledi res močan prijem in dobro, da sem palico trdo držal v rokah, drugače bi kljub zelo odprti zavori odletela v vodo. Borba traja že nekaj časa in vidim lepega, zares debelega dolgega klena, ki je po oceni meril krepko čez 50 cm. Spustim se do višine vode, da bi ribo zajel, a se je odločil, da danes ni dan, ko bi se fotografiral in se sname. Enojčki in stisnjena zalust naredijo svoje. Nič za to, to je ribolov. Kdaj zmagamo mi, kdaj pa ribe. Nadaljujem naprej in tako mi uspe dobiti še nekaj lepih debelih klenov. Ribolovni dan se počasi zaključuje. Znova je bil prečudovit dan v družbi norih napadov in borb. Tega se ne bom nikoli naveličal in že komaj čakam nov ribolovni dan.

*Besedilo in fotografije:
Toni Janežič*

SPOŠTOVANI BRALCI!

Prehodno obdobje elektronske in tiskane oblike glasila se je zaključilo. Bralci, ki ste izbrali elektronsko obliko glasila, boste od februarja 2025 dobivali samo izbrano obliko na elektronski naslov. Vsi, ki pa elektronske

oblike niste izbrali, boste še naprej dobivali tiskano obliko. Še vedno pa lahko pri tajniku vaše ribiške družine ali na elektronskem naslovu glasiloribic.rzs@ribiska-zveza.si uredite, katero obliko glasila želite prejemati.

VODENJE RIBIŠKE TEKMOVALNE DEJAVNOSTI NAJ BO PRIMERLJIVO DRUGIM ŠPORTOM

V primeru, ko človek prevzame pomembno vlogo funkcionarja, se mora zavedati, da se pri opravljanju tega dela od njega pričakuje poštenost, delavnost, komunikativno tvorno sodelovanje v nameri, da dosežemo zelene cilje.

Ako človek pozabi na moralne vrednote in v vlogi vplivnega funkcionarja vidi le korist zase, je to nedopustno ter žalostno spoznanje.

Tako kot na državno-političnem prizorišču tudi v športnotekmovalni dejavnosti lahko pride do nerazumnih dejanj posameznika ali celo skupine, ki izstopajo, ter tako s škodljivimi odločitvami vplivajo na družbo zelo moteče in nerazumno, vplivajo tudi na normalni družbeni red ali njen medčloveški odnos.

Toda k sreči so med nami moralno osveščeni, zavedni ljudje, ki s svojim poštenim odnosom vzorno opravljajo delo funkcionarjev.

Med slednjimi imata nedvomno svoje mesto naša današnja sogovornika: Žiga Pavlič, predsednik tekmovalne komisije Ribiške Zveze Slovenije, in njegov športni sodelavec Jan Samec, ki na državnih prvenstvih Slovenije opravlja delo komisarja ligaških tekmovanj.

Ob izvolitvi Žige Pavliča za predsednika TK pri RZS pred dobrima dvema letoma smo našega današnjega sogovornika v eni izmed takratnih številčk našega Ribiča že predstavili, in sicer tudi kot izjemno uspešnega tekmovalca - večkratnega reprezentanta Slovenije v LRP iz RD Ptuj. Žiga poleg omenjene funkcije pri RZS opravlja tudi delo podpredsednika v svoji RD, njen predsednik Marjan Kancler pa ga je predstavil kot zelo zanesljivega društvenega sotovariša.

V iskrenem pogovoru – glede problematike pri tekmoval-

Lepa beseda lepo mesto najde.

njih na naša številna odprta vprašanja glede transparentnega vodenja tudi ostalih športnotekmovalnih podkomisij – je naš Žiga Pavlič, prizadeveni predsednik TK pri RZS, strnil svoje misli in nam med drugim zaupal: »Že ob prevzemu funkcije predsednika TK pri RZS, katere član sem tretje leto, sem vedel, da nas kljub že zadovoljivo opravljenemu delu naših predhodnikov čaka še veliko dela do zelenega poteka tekmovanj, primerljivega nivoju uspešno vodenih slovenskih športnih panog. Sem človek, ki se zavzema za demokratični pristop odločanja pri pomembnih športnotekmovalnih odločitvah. Podkomisijo lov krapov z obtežilnikom odlično vodi Aleksander Kolar, ki ima veliko izkušenj z vodenjem reprezentance. Podkomisijo lov rib z umetno muho vodi Jure Osolin, ki ima jasen pogled in načrtano vizijo v prihodnost. Podkomisijo lov rib s krmilnikom vodi Matjaž Mesarič. Tu gre za novoustanovljeno disciplino, kjer je velik interes sodelovanja ribičev. Podkomisijo kasting uspešno vodi Tomo Sotenšek, ki je izredno dosleden pri svojem delu in ne gre se čuditi, da tekmovalci v mednarodnem merilu dosegajo izjemne rezultate, kar je dokaz zelo dobrega dela na republiški ravni,« oceni in poudari naš sogovornik Žiga. Nadaljuje še: »V vseh omenjenih tekmovalnih disciplinah se soočamo s kadrovskim pomanjkanjem na področju trenerjev in sodnikov, kar je odraz dela in vodenja TK zadnjih nekaj let. Slednje nam otežuje črpanje finančnih sredstev iz javnih razpisov, saj težko dosegamo pogoje financiranja.

Žiga Pavlič se zavzema za pisni dogovor pomembnih odločitev.

Ribičija našega predsednika TK pri RZS tudi sprosti.

Sredstva črpamo iz registracijskih zneskov tekmovalcev, od ministrstva za šport, olimpijskega komiteja, fundacije za šport, kjer smo v lanskem letu bili s pomočjo prizadevnega predsednika in sekretarja RZS zelo uspešni z doseženim najvišjim zneskom do sedaj in s tem dosežkom smo lahko omogočili financiranje mednarodnih odprav reprezentanc. Ja, za športnotekmovalno dejavnost se je treba pri njenem zahtevnem finančnem obvladovanju pošteno truditi in ne trošiti z nekim »pompoznom« zaključkom podeljevanja sicer zaslužnim posameznikom in ekipnim državnim prvacom kolajn in pokalov na neki finančno zahtevni lokaciji. Skozi leto privarčevana finančna sredstva smo namreč nameravali nameniti našim mladim tekmovalcem. Ocenjujem, da podkomisije in komisije dobro opravljajo svoje delo, vendar prihaja do določenih trenj, kar nam otežuje delo. A sem prepričan, da bomo s predsedniki komisij in njenimi člani vseeno premagali vse ovire ter dvignili nivo organizacije tekmovalnega ribolova na želeni nivo, kar pa žal ne gre kar čez noč,« je med drugim poudaril naš ribiški sotovariš, prijatelj in prizadevno odločni predsednik TK pri RZS, Žiga Pavlič. Na koncu zanimivega pogovora je še dejal: »Zavedamo se, da športnotekmovalna dejavnost ni primarni interes Ribiške Zveze Slovenije, kar radi poudarimo, a še vedno velik del finančnega vložka prispevamo tekmovalci sami.«

Tudi našega zanesljivega komisarja ligaških tekmovalcev Jana Samca smo v eni izmed številnih našega Ribiča že predstavili, in sicer kot vzornega športnega delavca, na katerega so lahko ponosni tudi ribiči RD Barje in njihov predsednik Bojan Pregovnik, za katerega Jan vedno rad poudari, da je pravi človek na pravem mestu.

Podobno primerljive besede nedvomno veljajo za Jana, ki poleg omenjenega dela komisarja tekmovalcev že kar 10 let opravlja delo predsednika tekmovalne komisije pri Zvezi ribiških druženj Ljubljana.

Za Jana lahko nedvomno poudarimo, da je prava desna roka predsedniku TK pri RZS, Žigi Pavliču, saj izračuni ligaških tekmovalcev niso »rak rana«, kot temu pravimo, ker Jan svoje delo vedno opravi z odliko.

Ob zanimivem pogovoru je Jan na naša številna vprašanja odgovoril: »Za delo komisarja sem se odločil na pobudo tedanjih sotekmovalec, saj so bili rezultati tekmovalcev DP izračunani in objavljeni tudi z nekajtedensko ali kar mesečno zamudo. Kot komisar za tekmovalce v lovu rib s

Jan Samec ni le prizadevni komisar lige, ampak tudi uspešen tekmovalec.

plovcem sem z delom začel z B-ligo. Nato sem na pobudo Branka Novaka, tedanjega predsednika TK, prevzel še ligo veteranov in masterjev ter sprejel še delo komisarja, ki spremlja in izračunava rezultate tudi v državni ligi posameznikov, a po ustanovitvi državne lige v lovu rib s krmilnikom tudi zanje opravim omenjeno delo. Kot član tekmovalne podkomisije v LRP, v kateri z zadovoljstvom opravljam tudi delo komisarja ligaških tekmovalcev, predlagam, da bi v ligi veteranov in masterjev (mlajši veterani) delili tekmovalce omenjenih kategorikov na ločene datumske dneve. To pomeni, da bi lahko starejši veterani izvajali tekmovalce za DP npr. v četrtek ali petek, mlajši master tekmovalci pa bi zaradi njihovih še vedno delavnih obveznostih izvedli DP v LRP v dela prostih dnevih (sobota, nedelja). S tem bi sprostili zasedenost tekmovališč in omogočili tekmovalce na državni ravni večjemu številu tekmovalcev kot tudi organizatorjev DP v LRP na njihovih brežinah. Ekipni izračun pa bi sešteli in objavili po končanem master tekmovalstvu. V vsaki omenjeni kategoriji bi prvouvrščenim tekmovalcem podelili le kolajne, a na zaključku DP bi prvouvrščene ekipe prejele tudi pokale,« je med drugim predlagal komisar lige in še dodal: »Obdelava končnih ekipnih dosežkov sploh ni vprašljivo.«

Ja, ni kaj, med nami imamo tudi zelo prizadevne, marljive, ustvarjalne, delovne in bistre funkcionarje, ki si zaslužijo našo pozornost in spoštovanje, mar ne?!

Besedilo in fotografije:
Jože Šmejc

Jutranji pogled na jezero

RIBOLOV NA MADŽARSKEM

KO SE VSE ZDRUŽI V LEPO PREŽIVET DAN

Zleti se naučiš, da ribolov ni le šport, ampak način življenja. Vsak met vrvice, laksa v vodo je kot listanje strani v knjigi, polni pričakovanj in skrivnosti. Skozi življenje sem odkril, da me ne vleče le ribolov, temveč tudi odkrivanje novih destinacij, rek, ribnikov, jezer in drugih skrivnih kotičkov, kjer sem vedno našel mir in nove izzive. Vsak novi cilj je zame priložnost, da preizkusim nove tehnike, nove vabe, spoznam nove prijatelje in doživim nove dogodivščine. Ribolov me vedno znova uči potrpežljivosti, vztrajnosti in ljubezni do narave. Zame ni večjega užitka, kot je občutek miru v jutranjih urah, ko se meglice še lovijo okoli vode in sonce šele kuka preko obzorja. Ko vržem vabo prvič v novo vodno prostranstvo v pričakovanju prijema, se mi v tistem trenutku zdi življenje preprosto in na nek način izpolnjeno. Nikoli ni prepozno za novo avanturo in

prav v ribolovu in potovanjih sem našel neskončni vir veselja ter tiste izpolnitve, ki jih prinese občutek, da si del nečesa večjega. Kot da narava in ti dihata v istem ritmu. Ko se življenje z leti upočasni, tako kot pri meni, vsak trenutek postane dragocen: od lepih pokrajin, drobnih valov, ki udarjajo v obalo ali ob čoln, do prijemov ne samo velikih rib, temveč vsake ribe, ki jo ujamem in ji na koncu podarim življenje. Vse te male in velike radosti so pomembne in dajejo ribolovu posebno vrednost.

Tako je tudi naš vsakoletni obisk Pomurja in Moravskih toplic (saj veste – pregrevanje starih kosti) botroval novemu ribiškemu obisku Madžarske in novim ciljnim področjem. Tokrat sva se s prijateljem Leonom odločila, da obiščeva jezera, ki so v neposredni bližini naše meje. V dveh tednih sva tako obiskala kar nekaj jezer, no, eno od njih

Jutranji pogovor preko telefonskega prevajalca

mi je ostalo v posebnem spominu in priporočam obisk tega jezera vsem, ki radi poskušajo svojo srečo tudi preko naših meja. Imenuje se Muramenti Sporthorgasz-to in je priljubljena destinacija za ribolov vseh okoličanov. Nahaja se v neposredni bližini Letenja in je od meje oddaljen kake pol ure vožnje po avtocesti. Jezero je znano po bogatem ribjem fondu, ki vključuje krape, linje, amurje, some, ščuke, smuče, ribji drobiž in ameriške ostriže, bolj znane kot »bas«. Jezero je veliko 13 hektarjev in se nahaja v neposredni bližini reke Mure. Poleg njega je še nekaj manjših jezer, ki so prav tako kot to jezero v zasebni lasti.

Lastnik jezera je Bogacsi Csaba, ki je vedno dosegljiv na telefon, s tem da moram opozoriti, da ne govori drugega jezika kot madžarščine in ruščine (kako nekam znano s prejšnjih mojih obiskov Madžarske). Zato vam bo pri sporazumevanju pomagal sms z možnostjo prevajanja v madžarščino.

Lastnik je zelo prijazen in se posveti vsakemu gostu posebej. Razložil nam je pravila ribolova, povedal, kje so ta trenutke najboljši predeli za ribolov roparic in na kaj so se v zadnjem času ujele večje predstavnice rodu *Esox* – te so naju namreč najbolj zanimale, saj sva prišla do podatkov, da so na tem jezeru ujeli kar nekaj ščuk, dolgih preko 110 cm.

Obenem sva zvedela, da se na jezeru zelo dobro lovijo krapci, tja do 20 kg, in da imajo za ta namen postavljene ribiške kočice z ležišči okoli jezera.

Na jezeru izposojajo tudi čolne za lov roparic, enega od njih sva si omislila s kolegom Leonom. Seveda sva vso ostalo opremo pripeljala s seboj, od elektromotorja do sonarja za odkrivanje rib in seveda opreme za ribolov, beri vijačenje – s čimer bi lahko napolnila manjšo ribiško trgovino.

Natovorila sva večino opreme v čoln in odrinila proti mestu, ki nama ga je predlagal lastnik. Nestrpno sva hitela, kdo bo prvi vrigel vabo in seveda ujel ribo. No, meti so se ponavljali, uspeha pa od nikoder. Navdajali so me mešani občutki. Seveda sem bil potrpežljiv, saj sem skozi leta doživel številne takšne trenutke, ko se ni hotelo nič zgoditi, nato pa se je kar naenkrat odprlo. Navdajalo me je tisto tiho sprejemanje, da ne moreš vedno nadzorovati narave in dogajanja okoli sebe. Včasih v takih trenutkih občutiš frustracijo, no, hitro sledi premislek o tem, kaj bi lahko spremenil, morda vabo, tehniko ali pa le vztrajal in

Leon z manjšo ščukico

Ščuka 75 cm v rokah

počakal še kak met. Kljub temu – tudi če se dolgo nič ne dogaja – ne smeš izgubiti upanja. V vsakem zamahu roke, ko vržeš vabo nazaj v vodo, je kanček novega upanja, da bo naslednji trenutek tisti, ki ga čakaš. In v tem čakanju na prijem obstaja tudi zadovoljstvo, ne zgolj v samem ulovu, temveč v sami poti, ki je pripeljala do tega. Mar ne?

Po dobri uri brez uspešnega premetavanja različnih vab na različnih globinah se naju je končno usmislila ena od manjših predstavnic zobatih lepotic.

Takoj zatem sem na istem mestu imel sam prijem, žal sem potegnil samo silikonsko ribico z raztrganim telesom, opomnik da so tudi ščuke lahko zmagovalke. Pogovor je postal seveda veliko bolj pozitiven, saj se je začelo dogajati. Ščuke so se zbudile iz jesenskega spanja. No, ponovno se je vse umirilo, dokler nisva prišla do nasprotni strani jezera. Navezal sem neko mojo pogruntavščino bele silikonske ribice z upiravko na jig-trnku. Predložek vržem proti obali, malo počakam, da se vaba potopi v globino, in začnem navijati. Močan prijem je botroval popuščanju zavore na kolescu. Riba se je borila v globini in kazala svojo moč. Vedel sem, da ni majhna, zato sem jo potrpežljivo

Žar za vodo, kaj boljšega si še lahko želiš!

Ribič s kanujem

Postrvji ostrž

Hvala lepa in srečno

utrujal. Medtem je kolega pripravil podmetalko. Na površini se je pojavila največja ščuka tistega dne.

Ni bila majhna, velika pa tudi ne, vsaj sodila ni med tiste, ki jim rečemo kapitalka. Vseeno sem je bil izredno vesel, saj je razbila moje slabo povprečje na prejšnjih dnevnih ribolova v Prekmurju. Seveda sva jo osvobodila neželenega koščka kovine in po hitrem fotografiranju nepoškodovano spustila nazaj v globino jezera. Malo zatem je Leon že vlekel naslednjo ščuko. Vrata ribiškega raja so se s tem odprla. V kratkem sva oba ujela kar nekaj zobatih lepotic. Čeprav so bile vse dobra mera, pa med njimi ni bilo nobene velikanke. Te so se tisti dan odločile počivati. Ker se je bližalo poldne, sva se odločila, da se po stari prekmurski tradiciji malo pogostiva. Kot navadno je prijatelj ponovno pretiraval in pokupil pol trgovine s hrano. Kaj naj rečem, Prekmurci res znajo ...

Po polurnem razvajanju brbončic sva se odločila, da nadaljujemo z ribolovom. Medtem ko sva se midva gostila, so se tudi ribe, vsaj ščuke, odločile, da odidejo k opoldanskemu počitku. Tako se nama je namreč zdelo, saj v naslednji uri nisva imela niti prijema. Med premikanjem sva se približala vzhodnemu delu jezera, ki je bogato poraščeno z obvodno trstiko in ločjem. Leon, ki je stal v čolnu, jih je takrat zagledal in me opozoril na njih. Tudi sam sem vstal in zagledal največjo jato postrvjih ostržev, kar sem jih do takrat videl v tem času (jesenskem) na kupu in to tik pod površino. Verjetno jih je toplo opoldansko sonce privabilo iz globine. Tisti, ki ste postrvje ostrže že lovili in jih tudi ujeli, boste razumeli najino naslednje početje. Težko opremo za velike ščuke sva porinila v kot čolna in spravila v pogon lahke palice za jiganje. Kdor tega ne pozna: v ta namen se uporabljajo zelo tanke palice, nosilnosti od 5 do 15 g, in prav tako tanke pletenice na kolescu za vijačenje premera 0,10, za predvrstico pa fluronajloni premera 0,12 do 0,15 mm. Vabe za lov so različne, od res malih voblerjev do silikonskih ribic in črvov. Vse

to seveda s stalnim menjavanjem vab, dokler ne odkriješ prave barve ali sistema, ki na koncu botruje k uspehu. Prav tega sva v naslednji uri doživela midva z Leonom. Bas je zelo borbena riba, posebno ko prime večji primerek te ribje vrste in v tem jezeru je takšnih kar nekaj. S tem podatkom je razpolagal kar moj prijatelj Leon, saj jih je poleti ujel nekaj med 50 in 60 cm.

Takšnih sicer ta dan ni bilo na spregled, no, količina ujetih je bila kar zavirljiva. Dobro sva se jih nalovila v naslednji uri ribolova. Ko so se basi proti večeru poskrili, sva sicer nadaljevala z lovom na ščuke, a nisva imela več uspeha. Zato sva se odpravila do marine, kjer naju je pričakal lastnik jezera, ki ga je zanimalo, kakšen uspeh sva imela in ali sva zadovoljna. Morala sva mu priznati, da sva več kot zadovoljna, da se sicer nisva srečala z nobeno kapitalko, kar je lastnika jezera, moram reči, užalostilo, no, obljuba, da ga še obiščemo, saj je blizu naše meje, velja za naslednjo sezono. Lep dan v družbi dobrega prijatelja in novega znanca se je tako končal. Kapitalke nama res niso bile naklonjene, a to ni zmanjšalo zadovoljstva z lepo preživetim dnevom. Srce je bilo polno, ne vem, koliko takšnih dni v naslednjih letih še pride, a vsak trenutek v druženju z naravo, ribami in dobrimi prijatelji šteje.

Stisk roke lastniku ribnika in pozdrav ter slikanje ob plakatu, kjer so podatki o jezeru, nakar sva se napotila proti domu.

Besedilo in fotografije: Vladimir Mikec

RIBIČI POMAGAMO PRI PRENOSU ŽAB ČEZ CESTIŠČE

Že tretje leto zapored člani RD Medvode in zaposleni Zavoda za varstvo narave Slovenije skupaj postavljamo zaščitno ograjo. Ograja je postavljena na stari cesti med Šmartnim pod Šmarno goro in Vodiciami. Namen

Postavljanje ograje

Sekulja

Nabrane žabe

Samček krastače čaka samičko.

ograje je, da žabe, ki prihajajo iz smeri Šmarne gore, ceste ne prečkajo nekontrolirano. Dolžina ograje znaša nekaj 100 m. Promet na tej cesti je ob večernih urah precej gost, zato bi mnogo žab svojo svatbeno pot končalo pod kolesi vozil. Do sedaj se je izkazalo, da je ta ograja zelo funkcionalna, skoraj ni primerka žabe, ki bi bila povožena. Ko se prvič

Zdužena ekipa

pojaviijo žabe, zaustavljene ob ograji, prenašalci dosledno vsak večer prenašajo žabe do mesta, kjer se mrestijo. Prenašanje žab traja toliko časa, kolikor časa traja migracija v smeri do mrestišča. Vsak večer, ko žabe migrirajo, sodelujejo 3–4 prenašalci. Prenašalci morajo poznati vrsto žab, pri krastačah, ki so v večini, pa tudi razliko med samičko in samčkom. Vse žabe so preštete in vnesene na seznam. Poleg krastač so prisotne še rosnice in sekulje. Rosnic in sekulj je čedalje manj. Zaskrbljujoče je, da ni prisotnega niti enega primerka zelene žabe, zelene rege ali plavčka. Območje, kjer so te tri vrste bivale, je sedaj pozidano s stanovanjskimi objekti. Za organizacijo prenašanja žab skrbi društvo Žabice, ki skrbno beleži vrsto in število prenešenih žab. Vsako leto do sedaj je bilo prenešenih od 1700 do 1900 žab.

Besedilo in fotografije: Rajko Zajc
RD Medvode

DONATORSKA TEKMA NA RIBNIKU OJSTRO

Veni od prejšnjih števil revije Ribič ste lahko prebrali prispevek o praznovanju 70-letnice delovanja Ribiške družine Hrastnik. Na žalost tudi osnovna oprema za izvajanje elektroizlova rib v naši RD ni veliko mlajša. Agregat za elektroribolov, ki smo ga vsa ta leta uspešno uporabljali, se je pokvaril do te mere, da ne more več služiti svojemu namenu. Cene agregatov na trgu so sorazmerno visoke, to pa predstavlja strošek, ki si ga trenutno ne moremo privoščiti.

Marljivi člani muharske sekcije – z g. Jankom Čeperlinom in g. Alešem Stopom na čelu – so predstavili zanimivo idejo, da bi organizirali muharsko donatorsko tekmo v lovu rib z umetno muho *Lov na ciprinide* na ribniku Ojstro. Vsem ribiškimi družinam smo poslali vabila za tekmo in na naše veliko navdušenje je veliko ribiških družin potrdilo udeležbo svojih članov.

Tekmo smo organizirali 12. 4. 2025 v prelepem sončnem vremenu, ribiči iz cele Slovenije so že zgodaj prišli h ribniku in pohvalili idejo o organizaciji te tekme pred začetkom »prave« muharske tekmovalne sezone. V veliko čast nam je bilo tudi, da

Pozdravni nagovor predsednika RZS dr. Miroslava Žaberla.

Pozdravni nagovor predsednika RZS dr. Miroslava Žaberla.

Pričetek tekme

se je tekmovanja udeležil dr. Miroslav Žaberl, predsednik RZS. Pozdravni govor je imela tudi podžupanja občine Hrastnik ga. Katjuša Laznik.

Zmagovalci

Po opravljenih formalnostih z žrebom so tekmovalci odšli na lovna mesta, se pripravili na tekmovalstvo in ob 10. uri pričeli z lovom. Glede na izredno toplo vreme bi pričakovali, da bodo ribe bolj sodelovale z umetnimi vabami. Vseeno smo ujeli nekaj lepih krapov, predvsem pa več koresljev in rdečeperk. Med tekmovalstvom je bilo na brežinah ribnika Ojstro zelo živahno in prijateljsko vzdušje. Tri ure tekmovalstva so bile hitro naokoli, tekmovalci so hitro pospravili opremo in se odpravili v bližnje strelišče na zaslužno malico in pijačo ter razglasitev rezultatov. Prvo mesto je dosegel Nejc Pesjak, drugo Luka Pesjak, tretje Senad Durmić, četrto Josip Lastrić, peto Rok Ledinšek. Najboljši so za svoj uspešen lov prejeli pokale in medalje. Na druženju po podelitvi medalj in pokalov so tekmovalci pohvalili idejo in organizacijo tekmovalstva. Na površje je prišla tudi želja, da takšna tekma pred uradnim začetkom muharske tekmovalne sezone postane tradicionalna.

RD Hrastnik se vsem najlepše zahvaljuje za udeležbo na tekmovalstvu, predvsem pa za donacije.

Besedilo in fotografije: Sebastjan Bedenik

ZAČETEK RIBOLOVA NA POSTRV V ILIRSKI BISTRICI

Prvega april je dan, ko se na jezeru Klivnik pri Il. Bistrici vsako leto srečamo ribiči in začnemo z ribolovom postrvi. To je za ribiče zapovedan dan in velika večina si za ta dan vzame dopust. Tako je bilo tudi letos. Na ribolov se je odpravilo kar 97 ribičev.

Ribolov z brane jezera Mola

Ribolov iz čolnov

Zaradi pomanjkanja populacije salmonidov v naših vodah, ki je nastalo zaradi slabega gospodarjenja v letih pred 2024, bistriški ribiči lovijo izključno šarenko. To postrv kupujemo od ribogojnice Vodomec in jo celo leto vlagamo v svoje ribolovne vode. Na ta način smo v jezero Klivnik in v reko Reko v letu 2024 vložili preko

Najboljši člani

Najboljši mladinci

tone tovrstnih rib. Z delom nadaljujemo tudi v letu 2025. V tem letu smo v vode vložili že preko 600 kg šarenke. To pa ni edina vrsta, s katero marljivi člani ribiške družine Bistrica bogatimo naše vode. Pomembno dejstvo je, da samostojno vzgajamo in v naše vode vlagamo avtohtono soško postrv. Da bi povečali populacijo te ribe, je ribolov nanjo zaprt že kar nekaj let. Dovolj smo trmasti in delovni, da nam bo v nekaj letih uspelo napolniti naše vode s to plemenito in avtohtono ribo in tako popestriti ribolov. Vse več se v družini nagibamo k športnemu ribolovu na načine ujemi in spusti, s seveda za to primerno opremo. V veliki meri namreč uporabljamo trnke brez zalusti in je ujeto ribo po tem sistemu zelo enostavno nepoškodovano vrniti v vodo. Prvega aprila vsako leto ribiška družina nagradi najuspešnejše ribiče, ki ta dan ulovijo največje ribe. Tako jed bilo tudi letos, rezultati pa so bili sledeči:

V mladinski konkurenci je prvo mesto zasedel Luka Belina s postrvjo težko 860 g, drugo mesto je zasedel Nejc Smrtnik s postrvjo 820 g, tretja pa je bila Lana Žvab s postrvjo težko 580 g.

V članski konkurenci je zmagal Saša Rizmanovski s postrvjo 4440 g, druga je bila Tatjana Prevc postrvjo težko 1440 g, tretji pa Jasmin Januzović s postrvjo, ki je bila težka 1340 g.

Rezultati so bili proglašeni v ribiškem domu Soze, kjer je ribič pričakal tudi odličen pasulj iz gostilne Kočanija. Tudi tokrat pa

žal ni šlo brez incidentov posameznikov, ki že drugo leto zapored neumorno nagajajo in pošiljajo razne anonimne prijave zoper ribiško družino in njeno vodstvo inšpekcijskim službam, policiji, ribiškemu inšpektorju, finančni upravi Republike Slovenije, informacijskemu pooblaščenču in ne vem komu še vse. Tokrat so prvoaprilsko ribarjenje prijavili policiji kot organizacijo javnega shoda, kar pa tovrstno ribiško srečanje vsekakor ni, kar je preverjeno tudi pri upravnih enotah. Nagajanje teh ljudi je postalo že zelo neokusno, če ne celo moteče za delo ribiške družine in vseh prej naštetih državnih organov. Ribiči vemo, kdo so ti anonimneži in jih vljudno pozivamo, naj si prenehajo izmišljati kršitve, ki jih ni in jih tudi v bodoče ne bo. Vsi preiskovalni organi so namreč do sedaj ugotovili, da gre v vseh prijavah za izmišljene kršitve ter da vodstvo RD deluje transparentno in zakonito.

Vsem težavam navkljub je prvi uradni ribolovni dan RD Bistrica uspel v popolnosti tudi s pomočjo sponzorjev, ki so prispevali praktične nagrade za najboljše. Ribiči se na tem mestu iskreno zahvaljujemo K Fay fishing iz Il. Bistrice, ribiški trgovini Fish Market iz Kopra, ribiško-lovski trgovini Kostevc iz Kočevja, trgovini Avantura iz Postojne in družbi Liv iz Postojne.

Besedilo in fotografije: Zlatan Kovačević

CAR MARIBORSKIH RIBIČEV

Tekmovanje za ribiškega carja ima tudi v naši ribiški družini kar dolgo brado. Navada je, da ribiškega carja izbiramo na začetku ribolovne sezone, se pravi takrat, ko se začne uradni ribolov v našel ribniku Miklavž 3, in to je vedno prvo nedeljo v aprilu. Vse od takrat, ko se beleži statistika ribiških carjev, to je od daljnega leta 1993, ko je bil za ribiškega carja okronan takratni predsednik RD Mihajlo Joksovič, pa do današnjega leta je kar petim ribičem uspelo ponoviti naziv. Prvemu je uspelo Andreju Novaku, car je bil v letih 2016 in 2018, da je ponovil uspeh, je

potreboval samo enoletni premor. Naslednja dva sta potrebovala nekaj več časa: Anton Urnaut je sedel na prestolu v letih 2011 in 2014, Jože Malajner pa v letih 2017 in 2020. Bogdan Kopic je bil car v letih 2000 in 2013, potreboval je kar 13 let za ponovitev uspeha. In še enemu je to uspelo – aktualnemu predsedniku ribiške družine Bojanu Javorniku, ki je prvič osvojil naziv carja že leta 2008, pa tudi letošnji naziv je pripadal njemu, po 17 letih je s tem postal tudi najstarejši ribič, ki si je priboril ta naslov. V tem spomladanskem terminu nas ponavadi pričaka še kar lepo in

Car 25, Marjan Kirbiš, Bojan Javornik, Marko Mesarec in Drago Ornik

Ribiški car 2025 Bojan Javornik

prijetno vreme za ribolov. Zgodi pa se, da smo začeli s sezono v manj prijetnih okoliščinah, v hladnem, deževnem, tudi s snegom obdarjenem dnevu.

Letošnji car pa je bil prav poseben. Zjutraj, ko smo se začeli zbirati ob ribniku, nas je presenetila sicer napovedana prava snežna nevihta. Malo nas je skrbelo zaradi udeležbe, vendar pravega ribiča tudi slabo vreme ne more odvrniti od ribolova. Tako se nas je ob ribniku zbralo kar 33 vztrajnežev, željnih ribolova in predvsem spomladanskega druženja. Imeli smo vsekakor podporo od »zgoraj«, saj je že pred startom, čeprav sramežljivo, posijalo sonce. Začetek ribolova pa ni bil kaj obetaven. Hladno vreme je kar precej zmedlo krape, ki plavajo v ribniku, malo so se združevali v skupine in ponujena vaba jih ni zanimala. Ker pa se je sonček kar sramežljivo prikazoval, je k ribniku privabil kar nekaj ribičev, ki so bili radovedni, kaj se dogaja z ribami, ali prijemajo ali ne.

Ribnik Miklavž 3 malo drugače

S tem pa so se tudi krapci malo razgibali in kar nekaj srečnežev se je veselilo ulova. Bolj ko se je bližal konec, več je bilo ulovov. Nestrpnost smo čakali tistega največjega – najtežjega.

Po napornem štiriurnem ribolovu nas je že čakala tradicionalna malica, vodstvo tekmovanja pa zahtevno tehtanje in izračun rezultatov. Od vseh 33 tekmovalcev je ribo ujelo kar 21 ribičev, morda še kateri več, nekateri pa so čakali samo kapitalca, pa ga na žalost niso dočakali. Vseh ulovljenih in stehanih pa je bilo za dobrih 190 kg. Najuspešnejši ribič je s težo 23 kg in 480 g postal Marko Mesarec, druga teža je uspela Bojanu Javorniku 22 kg in 530 g, med temi krapci pa je bil tudi krap, težek 5580 g, ki je Bojanu prinesel naziv ribiški car 2025. Tretja teža pa je pripadla Marjanu Kirbišu, 21 kg in 320 g. Carju je pripadlo kronanje, žezlo, posebno priznanje in posebna nagrada, ostalim najboljšim 15 tekmovalcem pa praktične nagrade. Druženje in veselje je še trajalo kar nekaj časa, najbolj vneti in vztrajni ribiči pa so tudi popoldan poskusili srečo, o uspehu pa na žalost ni podatkov.

Rezultati:

z.št.	priimek in ime	št. štev.	teža
1	MESAREC Marko	5	23480
2	JAVORNIK Bojan	7	22530
3	KIRBIŠ Marjan	28	21320
4	ČEH Drago	16	15030
5	STIPER Jože	4	12420
6	STOJKOVSKI Andrej	3	12120
7	STOJKOVSKI Robert	29	10150
8	ŠTERN Ruda	22	9970
9	KOCJAN Drago	18	9320
10	ROBER Rober	31	9170

Besedilo in fotografije: Drago Ornik

NA OTVORITVI SEZONE PRI SOSEDIH

Prvi maj ima posebno mesto v srcu večine ribičev, še posebej tistih, ki radi vijačimo. Takrat se pri nas seveda odpre sezona lova na ščuko, a pri naših južnih sosedih ni tako. Na Hrvaškem namreč začnejo ščuko loviti že prvega aprila. In le nekaj dni po pričetku letošnje sezone smo na Hrvaškem vijačili tudi mi trije. Izbiral sem med dvema revirjema, jezeroma v bližini meje s Slovenijo – eno leži v Gorskem kotarju, drugo pa v bližini Zagreba. Marec je bil hladen in moker, v Gorskem kotarju še toliko bolj (ta velja za enega najhladnejših delov sosednje Hrvaške) in pogosto se zgodi, da se tam ščuke do začetka aprila še ne zdrstijo. Ker pa so ščuke najbolj ješče prav po drsti, se z lovom ne spleča prehitovati. Tako da smo se odločili za jezero Orešje, ki se nahaja na pol poti med slovensko mejo in hrvaškim glavnim mestom.

Na pot nismo šli sami, pridružil se nam je še en ribič Barjan, Boris, s katerim smo že večkrat lovili. Le kakšna ura in pol vožnje je od Ljubljane do našega aprilskega cilja, kjer smo pred začetkom lova poklicali ribiškega čuvaja in uredili vse potrebno glede ribolovnic, nato pa smo se lotili ribolova. Na informativni tabli, ki stoji pri tamkajšnjem ribiškem domu, je pisalo, da je najtežja ujeta ščuka v jezeru tehtala kar 15 kilogramov, smuč 11, som pa preko 100 kilogramov. Seveda si je vsak od nas

Sprva je pri Borisu zajemal Filip ...

Vse ujete ščuke so se lahko hitro vrnile nazaj v varno zavetje jezera Orešje.

Nato pa ga je nadomestil njegov mlajši brat.

želel ujeti vsaj del tega bogastva, ki se skriva pod gladino. Če smo mi trije najprej poskusili s površinskimi vabami, je Boris pričel s preizkušeno metodo silikonske ribice. In po le nekaj metih se je izkazalo, da je imel prav. Eden od fantov je v podmetalko zajel okoli 60 centimetrov dolgo ščuko, ki je po kratkem fotografiranju odplavala nazaj (nasploh velja v jezeru Orešje le sistem ujemi in spusti. Le nekaj minut kasneje je imel Boris na trnku naslednjo »profesorico«. Neverjeten tempo, ki nam je dal misliti, da bi lahko ta dan ujeli res veliko število ščuk. Tudi ta je bila v dolžino podobna prejšnji in tudi ta ujeta na isto vabo. Ko sem ga prosil, naj pokaže vabo, je rekel: »Silikonska zelenika, pa še ti si mi jo dal pred par meseci!« »Odlično darilo,« sem pomislil in rekel: »Tim, poglej v eni od škatel z vabami, vsaj še en tak silikon imamo in poskusi z njim tudi ti.« Očitno je bilo, da hrvaškim ščukam ustrezajo bolj naravne, relistične vabe. Verjetno ni treba poudarjati, da smo bili

Najmanjša riba, ki smo jo videli med ribolovom na Hrvaškem.

Jezero je polno manjših otočkov, na katerih raste grmovje in drevesa, ki nudijo zavetje vsem vodnim živalim.

kmalu vsi na silikonih, a vseeno ni pomagalo. Ugrizi so se ustavili in tudi Boris ni imel več asa v rokavu. Vsaj tako se je zdelo. Med navijanjem vabe se mi je zazdelo, da jo nekaj zasleduje in res sta ob naslednjem metu za silikonom v plitvino priplavali kar dve ščuki. Ker nisem imel več kam navijati, sem vabo hitro izvlekel in znova vrgel, a takrat je nastopil Murphy s svojim zakonom. Med metom, s katerim sem hotel eno od bližnjih rib prepričati v ugriz, se je rep silikonu napičil na trnek in v vodi je pristal silikon, zviti v bunko, ki pa ščuk ni zanimala. Počasi sta odplavali stran, mi pa smo vztrajno premetavali obalni del v upanju na ugriz. A znova je imel rešitev Boris. Medtem ko smo mi lovili bližje, je on silikon večkrat zalučal kar se da daleč in znova – imel na trnku ribo! »Prišla je takoj, ko je vaba priletela v vodo!« je komentiral svoj tretji ulov. Sedaj pa smo bili mi trije res že v dvomih, ali nam bo sploh uspelo ujeti kakšno ščuko ali pa bo Boris prej ujel vse namesto nas. »Vaba je že skoraj uničena, vzemi še kakšno zame, ko jih boš naslenjdič kupoval,« je komentiral. Ne le zanj, tudi mi smo ostali brez, saj je Tim svojo pustil na dnu jezera, pripeto na deblo. Je pa zato fant kot prvi v družini ujel soma! Med lovljenjem sva opazila, da tik ob obali plava nekaj, kar bi lahko bil paglavec, a glede na to, da se takrat paglavci še niso razvili iz mresta, sva se strinjala, da mora biti riba. Hitro in spretno je na suho spravil nekaj centimetrov dolgo mladico soma, ki se bo v jezeru lahko razvila v stokilskega orjaka.

Med nadaljevanjem naše poti okoli jezera smo srečali hrvaškega kolega, ki je delal enako kot mi, a je šel naokoli z druge strani. Na vprašanje, če je kaj ujel, je rekel, da dve ščuki, dolgi 58 ter 62 centimetrov. Očitno vrstnici tistih, ki jih je uspel ukaniti Boris. Dodal je še, da je pred leti tukaj lovil, a so bile v vodi le

Končno! Po vseh ščukah, ki jih je ujel Boris, je bil na vrsti za ulov tudi eden izmed nas treh. Vse ujete ščuke so merile med 55 in 65 centimetrov, kar nam je dalo misliti, da bo jezero Orešje čez kakšno leto ali dve polno res velikih profesorov.

manjše ščuke, tako da je stanje sedaj precej boljše. Z Borisom sva si rekla: »Čez nekaj let pridemo nazaj, ko bojo še kakšnih 20 centimetrov večje. Če so nekoč lovili le manjše, sedaj dolge okoli 60 centimetrov, se splača vrniti čez leto ali dve, ko bodo še nekoliko zrasle!«

Na našem naslednjem lovišču sta se fanta premaknila nekoliko stran in po nekaj minutah je bilo slišati Timov krik nejevolje: »Neeee, pa gor je že bila!« Očitno je tudi nekomu od nas treh le uspelo prepričati ribo v ugriz, pa čeprav le za kratek čas. Le kakšno minuto kasneje se je »pevskim vajam« svojega brata pridružil tudi Filip: »AAAAA, sledi vabi in grize v rep!«

Fanta sta se nekaj časa posvečala ščuki, ki se je očitno igrala z njima, medtem pa je Boris poleg mene ujel še eno: »Tudi ta je ugriznila skoraj takoj po tem, ko je silikon pristal v vodi,« je komentiral svoj zadnji uspeh. Kjer pričakujeta dva (ali trije), četrti dobiček ima, bi lahko malce popravil stari pregovor.

Ker imamo ravno dovolj palic za vijačenje, da je vsak od nas treh lahko imel svojo, smo si opremo razdelili po naslednjem ključu – Filip Tiberij je uporabljal najmehkejšo palico, Tim Dennis srednjo, ki je najbolj primerna za lov na ščuko, jaz pa najtršo in najtežjo, zaradi česar sem tudi izbral najtežje in največje vabe, ki jih imamo. Le-te so sicer pri ščukah vzbudile zanimanje, a do resnega prijema ni prišlo. Tako je ob enem od mojih metov ščuka sledila vabi skoraj do plitvine, ustavila se je le nekaj metrov stran od mojih nog. Vabe nisem izvlekel, pač pa sem jo počasi premikal levo – desno in očitno je bilo, da bi ščuka z veseljem ugriznila, a kot ne bi vedela, kje bi se je lotila. Na desni je lovil Filip, ki sem ga potihem poklical: »A jo vidiš? Vrzi vabo čez njo in potegni mimo, jaz bom pa svojo počasi umaknil.« Hitro je sledil navodilom in bil zato tudi nagrajen. Le nekajkrat je potegnil in ščuka je zagrabila. Prav zanimivo je bilo gledati ribo v plitvini le nekaj metrov stran, kako se pripravlja na prijem. V trenutku je pogoltnila cel silikon, Filip

Za vsak primer smo vzeli s seboj tudi nekaj kosov obleke za preobleči, če bi se kateri od fantov zmočil. No, na sliki levo je Filip, ki rešuje svojo vabo, ki jo je zalučal na grm.

Vse ščuke so prijele na silikone v barvah zelenik, ki so bili dolgi med 11 in 13 centimetrov.

pa je zategnil. Končno smo imeli tudi mi pravi prijem! Prav neverjetno je, da se je ta ščuka uspela sneti s trnka, kljub temu, da je bila vaba povsem v njenih ustih. Še bolj neverjetno pa je bilo to, da je imel Filip le nekaj minut kasneje na trnku še eno ščuko. Ta pa je prišla ven. Tudi ta je v dolžino merila nekaj več od pol metra, kot vse njene predhodnice. Kot je kasneje komentiral Tim, mi je bila očitno namenjena vloga tistega, ki ščuke privabi, da jih lahko nato nekdo drug ulovi. Pa naj bo, sem se strinjal, kot kaže, je lahko vijačenje tudi moštveni šport. Sicer sem do konca dneva tudi sam imel dva ugriza, a zgolj na repih večjih silikonov. Upanje umira zadnje, bi lahko rekel, saj sem do konca vztrajal v želji, da premamim kakšno res veliko ščuko, a v začetku aprila nam te niso bile namenjene. »Ati, sedaj pa smo vsi ujeli vsaj eno ribo, razen tebe,« je še komentiral mladenič. »In katero ribo si ti ujel?« sem ga povprašal. – »Ja, soma,« se je glasil odgovor. Ni kaj, imel je prav, riba je riba in vsaka šteje; edini, ki je tistega aprila ostal brez ulova (a lahko si lastim nekaj vsaj par asistenc), sem bil jaz.

V jezeru Orešje je več manjših otočkov in večkrat sem imel občutek, da gledam na poplavljenno Planinsko polje, saj drevje in grmičevje raste kar ven iz vode. Obalni pas je gosto poraščen z lokvanjem, a ker smo bili tam dovolj zgodaj, nam vodno rastje še ni povzročalo pretiranih težav. Je pa jezero dom tudi več vodnim vrstam živali, ki smo jih imeli priložnost opazovati – pogosto so nedaleč od nas lovili ribe tudi ponirki, obiskale pa so nas tudi želve, in to vrsta, ki je doma tako pri nas kot na Hrvaškem, močvirska sklednica. Nazadnje sem močvirsko sklednico videl kot mladenič na obronkih ljubljanskega barja, na robu hrvaškega glavnega mesta pa so se nam prišle večkrat pokazati!

Na naslednjem lovišču je Tim peljal svoj silikon precej blizu potopljenega drevesa. In blizu je kmalu postalo preblizu. »Kar sleci se in pojdi notri rešit zadevo,« sem mu zaklical. Pogled, ki mi ga je fant namenil, je bil precej strog. Na koncu mu je z bratovo pomočjo uspelo raztegniti podmetalko dovolj daleč, da se mu ni bilo treba zmočiti. A če je Tim ostal suh, je le nekaj minut kasneje v vodo zakorakal Filip. Vabo je vrgel v grm nekaj metrov od brega in ni mu preostalo drugega, kot da preizkusi temperaturo vode. Na srečo je bil dan dovolj topel, da se je po uspešno zaključeni reševalni misiji hitro pogrel.

Boris, ki zadnje ure ni bil tako aktiven kot na začetku, je s svojim silikonom uspel pretentati še eno ščuko, a ta se je snela in pobegnila – kasneje je komentiral, da je bila ta verjetno večja od prejšnjih, vsaj glede na moč, s katero se je upirala ter vlekla v svojo smer. Verjetno je pri vseh ribičih tako – čeprav ujameš v enem dnevu štiri velike ribe, boš na koncu obžaloval tisto, ki je pobegnila.

Ne le želve, tudi ponirki so nam delali družbo med ribolovom. Čeprav je ta oklep pripadal rdečevratki (»Vse je notri, samo glave nima,« sta komentirala fanta.), smo videli tudi nekaj »domačih« sklednic.

Skoraj sedem ur smo potrebovali, da smo prišli znova nazaj na izhodišče. V bistvu nisem bil tako dolgo na nogah, odkar sem si lani pozimi poškodoval koleno. Jezero sicer ni tako zelo veliko, a smo res temeljito premetali vsako lovišče in na koncu bili tudi kar uspešni (še posebej, če štejemo vse Borisove ščuke kot skupinski uspeh, kar pa bi v bistvu lahko, glede na to, da smo se lova lotevali kot ekipa). Vsekakor je ribolov na Hrvaškem zelo dobrodošla aprilka popestritev v čakanju na prvi maj in otvoritev ščukarske sezone v Sloveniji. In verjamem, da bomo v naslednjih letih še bolj uživali, ko bodo ščuke jezera Orešje še primerno večje.

Besedilo in fotografije:
Blaž Dominik

ZAHTEVNI MUHARSKI REVIRJI - VRNITEV K OSNOVAM

Letošnja otvoritev muharske sezone se verjetno od predhodnih ni prav veliko razlikovala. Večina tistih, ki so težko čakali na začetek sezone, se je že v prvih dneh pognala na priljubljene revirje in doživela tisto, po katerem je hrepenela toliko časa. Reke so oživele in spet smo srečevali ribiške kolege, bolj ali manj iste obraze, na nam priljubljenih mestih. Ker sem tokrat rahlo zamudil s svojo otvoritvijo, se je na mojih najljubših predelih pred tem že vidno izmenjalo kar nekaj ribiških prijateljev, kar so potrdili tudi s številnimi slikami ulovov in precej natančnimi poročili s »terena«. Moj približno tedenski časovni zamik obiska znanih predelov je bil zato tudi precej zanimiv in drugačen kot prejšnja leta in predstavlja tudi temo tokratnega muharskega kotička.

Ponavadi sem v začetku sezone na omenjenih delih reke Krke, ki več mesecev ni bila deležna nikakršnega ribolovnega pritiska, precej uspešen na različne dobro vidne muhe, ki v resnici predstavljajo kaj malo naravnega, ne premajhnih dimenzij in z raznimi svetlečimi dodatki. Zaenkrat še vedno verjamem, da je v teh prvih dneh sezone vidljivost muhe najbolj pomembna zadeva. Običajno je stvar dokaj enostavna in zato niti izbira muhe ni prav pomembna. Bolj je pomembno to, da jo riba opazi in da je muha tam, kjer vidim ali menim, da je ali vem iz izkušenj, da so tudi ribe. V tem času je zato ta, tako imenovani atraktorski pristop običajno tudi precej bolj uspešen, saj so omenjene muhe precej bolj vidne tudi na malo večjih razdaljah. Za razliko od prejšnjih let pa se mi tokrat omenjeni pristop ni obrestoval. Iz navade sem preizkusil nekaj prilagoditev, kot so malo manjše muhe z malo manj teže in tanjša predvrstica. Rezultat je bil ta, da sem uspel prelistati komaj kakšno postrv, in še to dimenzij, s katerimi se ni ravno za pohvaliti. Praktično so vsi hitrejši predeli na tem delu reke, kjer je običajno ribolov najbolj enostaven, prinesli enak rezultat. Prehrojena trava in jasni sledovi stopinj v vodi so kazali na to, da so bila omenjena mesta, predvsem ob kaskadah, zadnje dni precej obiskana. Odločil sem se, da se vrnem nazaj in poizkusim z bolj naravnimi muhami in bolj potrpežljivim ribolovom na malo večjih razdaljah. Rezultat je bil precej zanimiv. V hitrejših, vidno prelovljenih predelih, kjer pred tem praktično nisem imel prijema, se je tu in tam nekaj vsaj dogajalo, na drugih predelih pa je bilo še precej bolje. Vmes sem uspel uloviti dve lepši potočni postrvi eno nad trideset in eno nad štirideset centimetrov, ostali ulov pa so predstavljale šarenke različnih dimenzij. Razlika je bila precej očitna. Nekaj rib, ki so svoj položaj izdale z nežnimi krogci na površini, sem uspel uloviti tudi na suho modrokrilo zelenko, kar mi je le še polepšalo celotno izkušnjo. Na koncu je bil za

Potočna postrv »prevarana« na mokro muho, s katero lahko zelo sistematično prelovimo posamezne predele.

mano dokaj običajen muharski izlet, mi je pa prvi del ribolova dal marsikaj v razmislek. Tik preden sem ravno želel zaključiti, sem srečal še prilatelja Andreja, s katerim sva izmenjala svoji dnevni izkušnji in ugotovila precej podobne stvari. Oba sva pričakovala, da bo ribolov precej bolj enostaven in oba sva se prilagajala na druge načine, da sva na koncu le prišla do prijemov. Obema bi se ob trmastem vztrajanju na sicer zelo priljubljenih muhah, ki dandanes pri nas predstavljajo verjetno preko devetdeset odstotkov muharjenja pod vodo, pri nekaterih pa so praktično vse, kar imajo v škatlicah, ribolovni dan končal precej slabo. Običajno sem vaje, da se je treba prilagajati na podobne načine predvsem poleti, ko postanejo vodostaji nizki, ribolov precej bolj zahteven in ribe precej bolj plašne ter težje ulovljive. Predel postaja pač zahteven za muharjenje, sem pomislil. Nič novega. Eden več na naših tleh, kjer jih poznamo že kar nekaj. Nenadoma pa sem ugotovil, da je v tem v resnici tudi veliko dobrega. Nikakor ti predeli ne pomenijo samo problematičnega ribolova, prilagoditve z opremo in pristopom, težje in manj ulovljenih rib na koncu dneva pomenijo še nekaj drugega. V prvi vrsti gre za potrebo po odkliku od zadnja leta precej rigidnih pogledov na muharjenje. Marsikdo se raznih alternativ niti ne zaveda, jih niti ne pozna, kar je še najbolj žalostno, ker niti ne ve, da alternativna možnost sploh obstaja, lahko pa jo preprosto ignorira. Marsikdaj gre krivda tudi na račun mentorstva, ki zadnja leta začetnike usmerja bolj ali manj izključno v moderno ličinkarjenje. Verjetno se vsi strinjamo, da nobena od tehnik muharjenja do sedaj ni tako učinkovita, kot je tako imenovano moderno evro ličinkarjenje. Prav ta neverjetna učinkovitost dobesedno posrka vase predvsem tiste, ki se z muharjenjem šele dobro spoznavajo. Doseganje skritih in najglobljih kotičkov tolmunov, praktično trenutno in brez razenja vrvice, hiter in izredno učinkovit ribolov še posebej,

Običajni ulov v tem delu reke

Zajčje uho, ajdovka in drugi klasični rahlo obteženi posnetki so največkrat odgovor na zahtevnih in obleganih predelih.

Včasih nam pomaga že sama sprememba tehnike – en primer mokre muhe, posebej uspešen ob maloštevnem rojenju modrokrilih zelenk.

ko smo časovno omejeni, je enostavno preveč mamljiv, da ga ne bi uporabljali. Prav ta uspešnost omenjene tehnike je verjetno kriva za to, da se posameznik kar nekako »zaklene« nanjo, ko pa slednja zaradi karšnega koli razloga postane manj učinkovita ali neučinkovita, nima odgovora in preprosto zamenja predel ali celo revir. Posameznik sam ni kriv, da so ribe v določenem priljubljenem tolmu praktično do konca prelovljene, še posebej kadar se to zgodi na delu reke, ki ga sicer dobro poznamo in sami običajno precej uspešno prelovimo. V določenem trenutku pač postane zadeva precej težja in če se zgolj postavimo v vrsto tistih, ki so na tolmu dobesedno isto počeli že pred nami, je verjetnost, da bomo uspešni, zelo majhna. Verjetno že sami dobro vemo, da ko neka muha ne deluje (več), moramo nekaj zamenjati. Običajno pa ne zadošča samo menjava za nekaj podobnega, ker so ribe na to že bolj ali manj imune. Treba je spremeniti še kaj drugega. Veliko jih pomisli na potezanko ali suho muho. Popolnoma legitimno razmišljanje in morda se lahko tudi izkaže za dobro odločitev, treba jo je le sprovesti. Problem nastane, kadar nam na primer že sama oprema tega ne dopušča.

Že pred desetletji smo se mentorji na muharskih taborih nadobudne otroke, ki so mimogrede danes večinoma že zelo uspešni muharji, trudili odvrnati od uporabe muh, ki so veljale za alfo in omego takratnih muharskih tekmovalcev, z namenom, da si pridobijo malo več širine in spoznajo vsaj del obsežne raznolikosti muharjenja. Ali smo bili v tem uspešni, sami ne moremo oceniti, to vedo le udeleženci. Sem pa še večkrat kasneje zaznal podobni problem pri usmerjanju muharjev začetnikov. Ne bom pozabil trenutka, ko je celotna ekipa otrok s tabora na Savi Bohinjki okoli mene enotno lovila pod vodo s pomočjo indikatorja, medtem ko so ribe masovno pobirale na površini velike rjave enodnevnice. Na svoje veliko začudenje sem namreč ugotovil, da večina takrat prisotnih otrok, kljub polnim škatlicam, suhih muh niti ni posedovala. Osebnostno še vedno mislim, da je muharjenje s suho muho ena od osnov v razvoju posameznika, ki jih mora muhar kar najhitreje osvojiti, saj se od tu naprej gradi vse ostalo. Res pa, da ni prav lahko, še posebej ne za začetnika. Tudi večkrat opaženi fenomen slepega sledenja množicam, ki predstavljajo nekakšno »mainstream« linijo, ki navidezno edina prinaša uspeh, mi je osebno zelo težko razumljiv. Verjetno se generacije razlikujejo med seboj in zdaj je očitno v ospredju trenutni uspeh, zdaj in takoj, tu pa verjetno ne poznamo boljšega pristopa, kot je moderno ličinkarjenje. Lahko se še tako prepričujemo, da sami na ta način lovimo drugače od drugih, rezultat je vedno enak. Težji ribolov za tistega, ki pride za nami in tako dalje z vsakim, ki pride tja, dokler se zadeva na neki točki ne zaustavi. Seveda lahko takrat zamenjamo lokacijo ali revir, lahko jo tudi pustimo na miru za nekaj časa, da si le-ta opomore. Rešitev je kar nekaj, vendar se s ponavljajočimi vplivi na določeni del vode

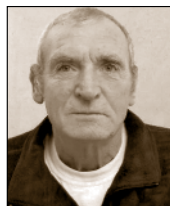
omenjena težava le še stopnjuje. Pojavlja se še hitreje in močnejše. Končni rezultat takšnega zahtevnega dela vode je ta, da tam v običajnem vodostaju praktično ne najdemo več nikogar. Ribiči se pojavijo šele, ko dež vodo dvigne na željeni nivo ali pa se ta vsaj rahlo obarva. Poznamo že kar nekaj revirjev pri nas s takšnim režimom obiskovanja. Dejstvo je, da ribe v vsem tem vmesnem času, ko je ribolov precej zahteven, popolnoma normalno živijo in jedo naprej hrano, ki je na voljo. Ta pa se ne giblje hitreje od hitrosti vodnega toka, se ne dviga in ne spušča v vodnem stolpcu in nima svetlečih niti drugačnih dodatkov, prej obratno. Da lahko preživi, mora biti čim manj izstopajoča v naravi, zato je ponavadi tudi precej nevtralnih barv. Ličinke mladotenic, enodnevnice, razne postrance in ostalo so muharjem večinoma dobro znane in z njimi lahko v tem precej zahtevnem času lepo lovimo. Posebej kadar pride do rojenja katere od skupin omenjenih žuželk. Pomaga tudi, če se ribam medtem ne približamo preveč. Sicer lahko običajno vedno nekaj rib ulovimo praktično na karkoli. Pomembno je, da se zavedamo, da smo s temi nekaj ulovi le rahlo oplazili možni dnevni uspeh. To pomeni, da smo že precej daleč in pripravljeni na prilagoditve. Nekateri kolegi že pravijo, da so ti »zahtevni« revirji mesta, kjer se je vrnilo muharjenje v pravem pomenu besede. Morda imajo prav, meni se ta mesta zdijo le priložnost za spoznanje ali obnovo muharskih osnov in so glede tega za trenutno stanje muharjenja in njegov razvoj v prihodnje pravi blagoslov.

Besedilo in fotografije: Tomaž Modic

V SPOMIN

Silvester Hudournik

1946–2025

V zgodnji pomladi nas je pretresla novica, da se je od velenjskih ribičev za vedno poslovil Silvester Hudournik. V ribiške vrste je vstopil daljnega 1975. Že naslednje leto je opravil izpit za športnega ribiča in ribičiji ostal zvest do prezgodnje smrti. Od njega smo se ribiški tovariši poslovili na pokopališču Podkraj.

Poznali smo te kot vestnega in mirnega ribiča, ki si rad užival v miru Velenjskega jezera in se veselil prijemov kapitalnih krapov.

Pogrešali bomo tvoj prijazen pozdrav in srečanje ob vodi s teboj. V naših srcih bo za vedno ostal spomin nate, Silvo.

Počivaj v miru!

RD Velenje

Preprosta in okusna jed: postrv, mavrahi, testenine, vmes pa malo nežne omake iz smetane, nabite s spomladanskimi okusi.

PREFINJENA HARMONIJA OKUSOV – HLADNO DIMLJENI FILE POSTRVI, MAVRAHI, TESTENINE, SMETANA IN RUKOLA

Ko se umakne zima in sonce nežno poboža gozdne jase, bregove rek in potokov, nas narava znova povabi k sebi. Konec marca ali v aprilu, ko dnevi postanejo daljši in zrak zadisi po vlažni zemlji, se ribičeva duša prebuja skupaj z letnim časom. V ribiškem nahrbtniku poleg trnkov počivajo tudi upi po prvem letošnjem srečanju s postrvjo, divjo lepotico bistrh voda.

Ribolov postrvi je odprt. Z veseljem, a tudi s spoštovanjem prisluhnemo toku, ki nas vodi ob vodi. Tam, kjer je uplen dovoljen, si kakšno postrv vzamemo tudi za domačo mizo – ne iz pohlepa, temveč kot darilo narave, ki ga znamo ceniti. Svež zrak, vonj po reki, šumenje brzic, vse to je del pomladne čarovnije, ki nas napolni z mirnostjo in hvaležnostjo.

Ob gozdnih robovih in med zelenjem se bohoti čemaž, poln za spomladanske solate ali kremne juhe. Če imamo srečo in znanje, bomo ob potokih našli tudi mavrahe, nežne gobe, ki jih kuharji po vsej Evropi štejejo za pravo poslastico. Njihov

okus je prefinjen, skoraj skrivnosten, in prav zaradi te nežnosti so mavrahi nesporni kralji spomladanske kuhinje.

Mavrahi (*lat. Morchella*), te čudovite gobe votle notranjosti in čipkastega »klobučka«, so med prvimi gobami, ki po dolgi zimi pokukajo iz zemlje. Rastejo od sredine marca pa do maja, najraje na vlažnih, a s svetlobo obsijanih mestih, saj potrebujejo malce toplote; ob potokih, rekah, na gozdnih jasah in pod starimi drevesi. Najdemo jih ob starih kolovozih, pogoriščih, pod sadnim drevjem ali celo v vinogradih. Neredko naletimo nanje tudi med ribolovom, seveda, če so blizu vodotokov ...

Dobrote, ki so nam, ribičem, na dosegu: slasten, hladno dimljen kos čudovite postrvi in nežno dišeči mavrahi. Privoščimo si jih!

Mavrahi so – zaradi svoje redkosti, saj ne rastejo za vsakim plotom, in zaradi arome – že stoletja cenjeni kot prave kulinarne dragocenosti, še posebej v Franciji, Italiji in Švici, kjer jih pogosto uporabljajo v visoki kuhinji. Njihov okus je nežen, oreškast, zemeljski, a hkrati eleganten – nekaj, kar zahteva pozorno pripravo in spoštovanje. Nikoli jih ne jemo surovih; vedno jih je treba toplotno obdelati, saj le tako razvijejo svoj pravi aromatični spekter. Če jih uživamo surove, lahko pride do zastrupitve! Če mavrahov ne poznamo, jih raje ne nabirajmo. Nadomestimo jih s katero drugo gobo, ki jo poznamo ali kupimo pri zanesljivem viru.

Mavrahi pridejo najlepše do izraza v kremnih omakah, ob testeninah, njokih, rižotah, jajčnih jedeh ali preprosto dušeni na maslu z malo čemaža. Mavrahi niso le sestavina, so doživetje, poklon pomladi in preprostemu, a plemenitemu okusu narave.

Ribičem, ki smo tudi ljubitelji dobre, preproste domače hrane, želim predstaviti recept za testenine s hladno dimljenim filejem postrvi, obogatene s kremasto smetano, pikantno rukolo in skrivnostnimi mavrahi.

Hladno dimljeni fileji postrvi so pravi biser sladkovodnega ribištva, tudi ribogojstva, ki s svojo nežno teksturo in globokim okusom navdihujejo tako profesionalne kuharje kot domače ljubitelje kulinarike. Dimljenje omogoča ohranitev svežine ribe, hkrati pa ji doda edinstveno aromo, ki je idealna kombinacija z bogato smetano in svežo rukolo. Namesto postrvi lahko uporabimo tudi katero drugo hladno dimljeno ribo, le dovolj čvrsto meso naj ima. Več o dimljenju lahko, na primer, preberete v Ribiču #3/2025; če nimate hladno dimljenih filejev, jih lahko dobite pri slovenskih ribogojcih. Z malce spretnosti lahko uporabite tudi meso vročega dimljenja.

Mavrahi s svojo toplino, sočnostjo in rukola z zeliščnim pridihom dobro premostijo na videz veliko razdaljo med rečnimi in zemeljskimi okusi. Jed je tudi zelo enostavna za pripravo. Kljub temu, da ne vsebuje mesa, je presenetljivo krepka.

Sestavine (za 4 osebe):

- 250 g testenin po izbiri (predlagamo klasične, domače, takšne, ki so votle, da zajamejo omako in njene okuse),
- 100–200 g hladno dimljenega fileja ribe,
- 200–300 ml smetane za kuhanje (uporabimo lahko tudi smetano za stepanje, saj vsebuje bistveno manj stabilizatorja),
- pest šalotk ali manjša čebula, drobno sesekljana (v sili bo dober tudi por),
- razkošen šop sveže rukole, narezana,
- 2 veliki moški pesti malce dozorenih mavrahov,
- $\frac{3}{4}$ l ribje ali piščančje osnove,
- morska sol, sveže mlet mešani poper,
- oljčno olje,
- po želji: malo limoninega soka za osvežitev.

Postopek:

V velikem loncu zavremo dobro osoljeno vodo in skuhamo testenine »na zob«, kot je zapisano na embalaži. Z domačimi testenini smo še nežnejši in previdnejši ... Tempirajmo testenine tako, da bodo kuhane z omako ... raje naj počaka omaka kot obratno.

Medtem ko se testenine kuhajo, v veliki ponvi segrejemo nekaj oljčnega olja. Dodamo sesekljano šalotko/čebulo in jo rahlo prepražimo, da zadiši. Pazimo, da ne porjavi, saj sladkoba po »tenstanem« krompirju v to omako nekako ne sodi.

Hladno dimljeni file pripravimo tako, da najprej preverimo, če vsebuje še kakšno koščico; te odstranimo, prav tako odstranimo kožo. Iz dela fileja pripravimo kocke v velikosti približno 5x5 mm. Omenjenih kock pripravimo dobro pest – služile bodo kot okras oziroma »ocvirki« za zaključevanje jedi. Večino fileja razrežemo na trakove, ki jih previdno razporedimo v ponev. Nežno mešamo, lahko kar s premikanjem ponve. Trakovi fileja bodo sicer razpadli, vendar bodo vlakna, posamezni kosi, še vedno vidni. Zato je morda pomembno, da vzamemo večji file, večji kos ribe, ki ima večja vlakna, ki ne razpadejo v »zaganje«.

Kuhamo še kakšno minuto, da se okusi povežejo, vseskozi pa pazimo, da čebule in ribe ne prežgemo, prekuhamo. Po potrebi zredčimo z vodo, v kateri se kuhajo testenine. Dodamo sol in poper, poskušamo, če nam je všeč. Dodamo smetano in takoj znižamo temperaturo. Pustimo, da se omaka nekoliko zgosti. Po potrebi prilagodimo gostoto omake z malce vode od testenin.

Mavrahe, ki smo jih predhodno temeljito pregledali, očistili in prepolovili, posebej pokuhamo v tri četrta litra ribje osnove. Uporabimo lahko tudi piščančjo osnovo. Blanširamo jih 3–4 minute in precedimo. Manjše mavrahe damo v omako, večje prihranimo za okrasitev (seveda jih bomo tudi pojedli). Hranimo jih na toplem, da bodo tudi na krožniku prijetni.

Rukolo očistimo in posušimo. Narežemo jo na manjše kose. Ponev odstavimo z ognja in vanjo vmešamo rukolo. Z dodatkom limoninega soka, soli in popra dodelamo okus omake. Rukola je malce pikantna, dimljena riba je krepka, mavrahi pa dodajo nežen, sočen in zemeljski okus, ki lepo zaokroži celoten recept. Ravno prav kuhane testenine previdno vmešamo v omako, da se vsi okusi enakomerno porazdelijo. Jed po želji okrasimo z nekaj listi rukole, obvezno pa jo bogato obložimo z večjimi mavrahi in kockami fileja ribe. Postrežemo takoj, na toplem krožniku. Namesto testenin z veseljem uporabimo njoke ali pa z omako bogato obložimo opečene rezine kruha, prepojene z najboljšim oljčnim oljem.

Recept je zelo preprost, jed pa okusna in tudi zelo krepka (to je seveda odvisno od količine na krožniku). Morda predlagamo, da jo postrežemo kot toplo predjed še krepkejšemu, mesnemu nadaljevanju.

Ko takole združimo svilnato hladno dimljeno postrv, nežno smetanovo omako, svežo rukolo in kraljevske mavrahe, si ta jed zasluži tudi premišljeno pijačo. Ljubitelji vina bomo morda »grgrali« kakšno malce elegantnejše suho belo vino – najboljša izbira bo lahek renski rizling, beli sauvignon ali beli pinot, ki s svojo živahno kislino in zeliščnimi notami lepo dopolni dimljenost ribe in zemeljski značaj gob. V hladnejših dneh se jedi lepo poda tudi malce starani chardonnay ali rebula, ki s svojimi odenki lepo objame jed in – pivca. Za brezalkoholno spremljavo bo prava izbira rahlo gazirana voda z rezino limone in melase. Dober je tudi domač ledeni čaj z zelišči, na primer z kumaro, meto ali bezgovim sirupom. Pomembno je, da je pijača osvežujoča, bistra in dovolj nežna, da pusti jedi zasijati v vsej njeni pomladni lepoti. Dober tek in na zdravje!

Besedilo in fotografije:
Jure Ušeničnik

Reka Rak - Rakov Škocjan (foto: Tine Šubic)